

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrti stran
Din 350.—, Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Ob zatonu leta.

Leto 1928 gre v zaton. Še štiri dni in izginilo bo v morje večnosti. Običaj je med ljudmi po mestih in že tudi po deželi, da Silvestrov večer proslave s šumnimi veseljami. Z izrazi veselja se poslavljajo od starega leta, z občutki veselja pozdravljajo prihod novega leta. Poslednje veselje je bolj razumljivo, ker novo leto vzbuja nove nade ter dela nove upe boljše bodočnosti. Ob slovesu od starega leta pa se pred človekovimi očmi razgrinja vse to, kar je preteklo leto človeku razgrnilo iz svojega naročja, in bilo je več bridkega nego sladkega, več slabega nego dobrega, več trpljenja nego veselja. Ne bomo se udali nežnočutju ter dogoke zahajajočega leta presojali po tem merilu. Kot glasilo javnosti hočemo svoj pogled z resnim preišljevanjem obrniti nazaj v leto, ki se nam izmiče, dobro se zavedajoč, da je prihodnost nadaljevanje sedanjosti ter da imajo dogodki bodočnosti svoje korenine v prilikah sedanjega časa.

Državni jubilej.

Leto, ki gre v zaton, je bilo jubilejno leto. To je bila njegova glavna oznaka. Deseto leto je bilo po končani svetovni vojni. Deseto leto, odkar je bilo končano klanje in pustošenje, kakor ga ne pozna svetovna zgodovina. Voja pa ni samo morila in pustošila, ona je tudi ustvarila nove oblike življenske skupnosti: nove države. Ustvarile so se države, katerih prej ni bilo, ali pa se je starim državam dal nov obseg in nova oblika. Med novimi državami je tudi naša država.

Narodna država je velikega pomena za življenje in obstoj naroda, odločilnega pomena za njegovo veljavo v krogu kulturnih narodov. Nemški učenjak Hegel je rekel, da se v svetovni zgodovini jemljejo v ozir in poštev samo tisti narodi, ki tvorijo lastne države. Na te resnične besede, ki jih potrjuje zgodovina Jugoslovancev, je Slovenec spomnil poslanec g. dr. Hohnjec v svojem govoru na letošnjem občnem zboru Prosvetne zveze, ki je bil o priliki proslave državne desetletnice, ter je izjavil: »Mi Slovenci se dobro zavedamo velikega pomena narodne države, ker smo dolgo dobo vodili najtežjo borbo za ohranitev slovenske narodnosti, ki je bila v nevarnosti, da utone v širo-

kem morju tujinstva. Izpovedujoč svoj smisel in svojo voljo za to državo, ji jelimo najlepšo bodočnost in najboljši napredek. Ne prikrivamo si dejstva, da notranja ureditev države ni tako zasnovana, da bi bili z njo zadovoljni vsi i Srbi i Hrvati i Slovenci. Verujoč v moč razvoja, ki vlada vsemu obsežnemu svetu življenja, se nadejamo ter pričakujemo, da se bo tudi notranje življenje naše države razvijalo in napredovalo v tej smeri, da bo enakopravnost vseh državljanov zajamčena ter da bo država potom notranjega sporazuma postala domovina zadovoljnih Hrvatov, Slovencev in Srbov.«

Naše katoliško slovensko ljudstvo se dejansko zaveda velike važnosti naše narodne države in zato je deset letnico njene ustanovitve in njenega obstoja vsepovsodi obhajalo s toplim rodoljubnim čustvom. To je posebno pokazalo z ogromno udeležbo na veličastni proslavi državnega jubileja v Mariboru, ki je velevažna postojanka slovenstva in jugoslovanstva na severni meji naše države.

SLS opera ljudstva in države.

Slovenska ljudska stranka se je v tem letu pokazala kot skozinsko državotvorna stranka. Proslava državnega jubileja je to samo na zunanaj dokumentirala (izpričala). Najboljši dokaz za to pa je delovanje SLS. Delo hvali človeka, ne pa lepe besede: In delo SLS je največji slavošpev za njo. V tem letu je naša stranka svoje najboljšje moči poklonila v dobro državi. Predsednik naše stranke dr. Korošec je kmalu po začetku leta prevzel velevažno ministrstvo notranjih zadev, po nesrečnih dogodkih 20. junija pa je vzel v svoje roke kot predsednik vlade državno krmilo. V tem letu smo Slovenci na odličan način dokazali, kolikega pomena je naše ljudstvo za celokupno državo. Mi smo ljudstvo miroljubja, redoljubja in deloljubja. Te naše lepe lastnosti smo stavili na razpolago naši državni upravi. Stremljenje naše stranke, njenega voditelja in vseh strankinih zastopnikov je, pomiriti razburjene duhove v državi, delu priboriti v vseh panogah javnega življenja in zlasti na polju gospodarstva prvenstvo pred besedo in govoričenjem, državno upravo u-

rediti tako, da bo v njej vladal red in vodila žezlo samo zakonitost.

Tako je naša stranka dajala in daje državi, kar je državnega, pri tem pa ni nikdar pozabila na to, da ne bi dala ljudstvu, kar njemu pripada. Naša stranka je z dosledno pazljivostjo in vztrajnostjo stala na braniku gospodarskih interesov našega ljudstva. Odkar je leta 1927 prišla na vlado, v kateri je bila samo nekaj mesecev, ter je leta 1928 dobila možnost nadaljevati započeto delo, je začela davčni vijak, ki je pod vlado demokratov in samostojnežev z vso silo pritiskal ljudstvo, da so mu pokale kosti, odvijati ter davke zmanjševati. V tem letu je bil v narodni skupščini sklenjen in sprejet novi davčni zakon, ki stopi z novim letom 1929 v veljavo in ki bo storil konec davčni neednakosti v državi. Od novega leta naprej se bodo v cel državi plačevali isti davki. Tako je naša stranka dosegla zmanjšanje davkov v prečanskih krajih in zenačenje davkov v celi državi. Kar so samostojni demokratje in samostojni kmetijci obljubljali cela leta, cesar pa niso izpolnili, to je naša stranka izvršila v kratki dobi, odkar je na vladi. Storila je to v dobi, ko so v notranjosti države vsled brezobzirnega in brezvestnega hujskanja združenih samostalnih demokratov in radičevcev politične strasti bile razpaljene do vrelosti.

Napredna fronta v Sloveniji — propadla.

Samostalna demokratska stranka je v motni vodi, ki je nastala vsled poostritve razmer med Srbi in Hrvati, poskusila ribariti. Zgubila je vsled svoje hujskajoče politike, porojene iz najgrše sebičnosti, ves politični ugled. Vrgla je mreže ter vlovila — Radiča. Do jeseni leta 1927 je Radiča strastno napadala kot kmetskega hujskača in nasprotnika države. Ko ga ji imela v svoji mreži, ga je počela braniti in celo hvaliti. Ni to storila iz prepričanja — kaj je samostalnim demokratom za prepričanje! —, marveč da bi ga ohranila v svoji oblasti ter se z njegovo pomočjo priliznila hrvatskemu narodu. Z Radičevo pomočjo je hotela vloviti v svojo mrežo tudi slovenski narod. Značilno je za slovensko samostalno demokratsko stranko, da se je tako odtujila slovenskemu ljudstvu, da se je morala hrvatskega radičevizma poslužiti kot ključa do srca slovenskega ljudstva. Organizira-

ta je napredno fronto, da bi zavzela trdnjavo katoliškega slovenstva. Žerjav, Kramer, Pucelj, Urek in karkoli se imenujejo ti poveljniki napredne fronte, so z velikim bobnom hodili okoli po Sloveniji ter vabili, klicali in prosili: »Hajd v napredno fronto pod Pribičević-Radičevovo zastavo.« Bobnali so od shoda do shoda, klicali v boj zoper klerikalnega zmaja, ljudje pa so se jim smejali. Poveljniki napredne fronte so tu, toda vojske ni. Komandanti pribičevićanstva in radičevizma v Sloveniji so komandirali napad na klerikalne trdnjave v Sloveniji, pa ni bilo vojakov, ki bi ga bili izvršili. Naše ljudstvo ne zaupa nobenemu liberalcu, pa naj prihaja k njemu v

gosposki ali kmetski obleki, ker dobro ve, da je vsak strankarsko-organiziran liberalizem laž in hudobija. Če se gosposki in kmetski liberalci združita, je nezaupanje ljudstva še večje, ker se ljudstvo z vso opravičenostjo boji, da mu bo združeni liberalizem napravil še večjo škodo. Bilanca napredne fronte v Sloveniji ob koncu leta 1928 je ta: Napredni generali so tu, toda vojakov ni. In še tisti maloštevilni, ki so se dali izpočetka omamiti od zvokov liberalne trompete, so postali nezaupni ter zapuščajo postojanke. Raste pa od dneva do dneva tista fronta, ki je edino upravičena v Sloveniji, to je fronta slovenskega katoliškega ljudstva.

ve, da je v vladi — bolj kot ne napoti. Čim se umakne, bo prostor za radičevce. Toda njemu je težko iti zopet s Pribičevićem. Bolje je s sedanjjo vlado.

Radičevci in Pribičevićevci gredo narazen? Ta politična zveza je bila tako nenaravna, da je bilo naprej mogoče vedeti, da ni stalna. Radičevci so uvideli, da je Pribičević samo zaradi sebe z njimi in ne zaradi Hrvaške. Ker je zadnji čas skušal tudi denarno podporo dosedanjih radičevskih financirjev spraviti na svoj mlin, so ga postali siti. Slovenski demokrati imajo nalog, pripraviti odhod Pribičevića iz Zagreba. Ker je zavozil v Beogradu, ker je izgnan iz Zagreba, pride sedaj menda v Slovenijo, kjer se mu bo pa slabše godilo.

Hrvatje postajajo trezni! Razven nekaterih kričačev je bilo itak že precej časa mirno med hrvaškim narodom. Hrvaško politiko komandirajo čifutski časnikarji, pa študenti in nekateri častihlepni politiki. Gospodarski in trezni politični krogi pa so začeli zadnji čas uvidevati, da to ne gre, da bi ti nepoklicani vodili hrvaško politiko in so zato posegli vmes. Javno že zavračajo prenapeteže in tako bomo preje, kakor upamo, prišli do tega, da se bo hrvaška politika zasukala v pravo smer. Angleški poslanik Kenard je te dni v tem smislu radičevcem pot pokazal, kakor sta se zmenila preje z dr. Korošcem.

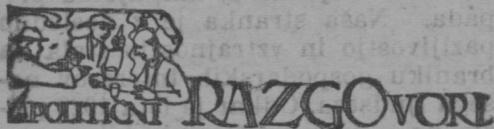
Koliko je naša država dolžna? — Vsaka mlada država ima dolgove, pa v Evropi danes sploh ni države brez dolgov. Naša država pa je prinesla seboj precej tudi predvojnih dolgov, ne le srbskih, ampak tudi avstroogrskih. Svota vseh dolgov znaša 26 milijard 600 milijonov Din. Ako pomislimo, da je to dvakratni leti proračun naše države, potem vemo, da ta zadolženost še ni tako huda. Bila bi pa seveda veliko manjša, ako bi mi zadnja tri leta ne imeli tako slabe letine.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Politični pajek. V Italiji delajo zvesti hlapci Mussolinija. Delajo zvesto za njega in njegovo nasilno oblast. Zunanjo politiko vodi Grandi. To je pravi politični pajek. Prede in prede okrog Balkana in utrjuje svojo mrežo. Zdaj je šel tudi v Turčijo, da bi še njo pridobil za to. Ni pa se mu vse tako posrečilo, kakor recimo v Albaniji. Pa misli ta pajek, da res ni nikogar, ki bi preje to pajčevino strgal, predno bi se Mussolini po njej spustil in Jugoslavijo pohrustal. Naj le misli! Mi vemo nekaj drugega. Mi vemo, da bo pajka preje nekdo od zadaj vščipnil, predno bi se naprej podal. Zato zaistonj ta italijanska politična pajčevina okrog Balkana!

Francoska vlada za pravice katoličanov. Francoska vlada vstraja na tem, da naj se katoliškim redovom zopet dovoli naseljevanje v Franciji

Dobro razporeženi so sedeli o praznikih naši znanci skupaj, da so se porazgovorili.

»Politika pa nima nič praznikov«, je omenil župan.

»Pri nas v Jugoslaviji ima politika ravno deset let že praznik, pravega delavnika še ni bilo«, tako je za šalo rekel naš šaljivec, mislil pa je za res

»Imaš prav«, mu je pritrnil gospodar. »Samo, da ti prazniki politike v Jugoslaviji se mi zdijo kot nepretrgano popivanje in pretepanje. Kakor bi se fantje dajali, tako je eden zgoraj pa zopet spođej in še ne vidiš ne prav, kdo je močnejši, kdo je kriv, da jo je ta ali oni po grbi dobil. Mrtvi so že obležali v tem političnem pretepu, a še ni konca. Nekaj pa se zdaj vendarle godi, nekaj, kar se zgodi tudi po vsakem vaškem pretepu. Vsi začno popraševati: kdo je bil kriv? In tako se danes vsi v Jugoslaviji izprašujejo: kdo je bil vseh teh deset let kriv, da je trajal ves ta čas politični pretep? In oči vseh se obračajo v enega, črnega, s ciganskimi očmi in zlatimi zobmi...«

»Ne imenuj ga! Preveč ga poznamo! Preveč se ga je imenovalo, preveč se ga je poslušalo«, tako je odločil župan. Šaljivec pa se ni dal, da bi ga ne imenoval. Zapel je po melodiji ciganske sirote: »Sirota jaz okrog blodim, ubog Pribičević! Za zadnje veje se lovim, pa ne pomaga nič!«

»Ta je ta! Res, peli bomo o njem, pa ta pesem bo pesem tuge za Jugoslavijo. On blodi: od centralizma, h kateremu je zapeljal Srbe, je zablodil k veleizdajstvu, h kateremu je nahujskal Hrvat, in zdaj, ko je spril brate, zdaj se lovi — na Davidoviča, staro grčo ob politični reki, kjer pa ljudi ne bo zanj rešitve. Za novo leto namreč naši liberalci in Pribičevićevi pristaši niso kupili le novega koledarja, ampak tudi novo politiko.

»Te pravzaprav niso kupili, ampak so si jo ukradli, ker denarja nimajo več«, mu je ugovarjal šaljivec.

»Pri njih odloča politiko — denar, ne načelo. Zdaj, ko pri Hrvatih ne

dobivajo več, ko bankam in veleindustrijam, ki so plačevale namesto državnega davka — davek naravnost liberalni stranki, ni treba tja plačevati, zdaj se je ustavila politična lajna liberalna in nobene prave viže ne spravi več iz sebe.«

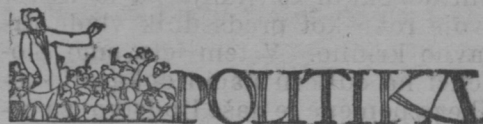
»Tista bo še šla: »O, zdaj gremo, o zdaj gremo, nazaj nas več ne bo!«

»No, no«, je pokaral župan, »danes sta pa oba razposajena. Sta morda kaj veselega slišala!«

»Kako da ne bi! Pomislite, prijatelji! Mora, ki je ležala nad celo Hrvaško, ta mora je vržena ob tla in Hrvatje dihajajo svobodno in govorijo svobodno. Ta njihova beseda je zdaj pametna. Ta njihova beseda gre za tem, da preneha ta dolgoletni spor v Jugoslaviji. Ta njihova beseda kaže, da bodo sprejeli ponujeno roko v spravo in šli tudi oni, kakor je že šel naš voditelj dr. Korošec, na delo za boljše bodočnost. Ne more biti več dolgo, ko se bodo tudi oni pokazali, da so drugačni, kakor jih je slikal Pribičević, da so boljši, kakor so si mislili o njih Srbi. Danes se Hrvatje že v celoti, tudi radičevci, veselijo, da je skozi najbolj napeto dobo vodil državo dr. Korošec in jo je rešil notranjih bojev in zunanjih vojaških posredovanj, do česar vsega bi lahko prišlo vsled hujskanja gotovih politikov!«

»Kaj bodo pa zdaj liberalci«, je resno vprašal župan.

Prav hitro mu je odgovoril šaljivec: »Te bi bilo najbolje dati v špirit, da jih shranimo za svarilen zgled vsem potomcem v Jugoslaviji, kdo je bil prvih deset let največji škodljivec v državi!«

V NAŠI DRŽAVI.

Davidovičev trud, da pride iz vlade. Že 14 dni si Davidovič prizadeva, da pride iz vlade. Že napove en dan, ko bo odločitev padla, kakor je to napovedal za preteklo soboto, dan je prišel in minil, ali — Davidovič je ostal v vladi. Sploh ni pustil na tem sestanku nikomur drugemu govoriti, le on je imel besedo. Davidovič

In da se jim vrnejo ugrabljena posestva. Ves napor sovražnikov katoliške Cerkve, bogatih liberalcev in zdivjanih socialistov, ne bo nič pomagal. Pravica bo zmagala. Katoličani v Franciji so po svoji veliki politični moči prišli do lepih uspehov, ki se jih mi moramo veseliti.

V Avstriji so si zopet dobri. So pač pred odločnim nastopom dr. Seipla postali ponižni. Krščanski socialci v Avstriji so lahko veselili svoje politične zmage, ki se je bodo gotovo še lep čas veselili. Pač pa se je začel hud boj zoper socialiste, ki so pravi izkoriščevalci delovnega ljudstva.

Madžarski apetit je znan. Tudi političnega imajo velikega. Zdaj so se začeli dobrikati Slovakom in Hrvatom ter zopet zasanjali o veliki Madžarski. Pa — naj le sanjajo!

Albanski kralj dobi medaljo. Vse, kar je bilo mogoče, mu je že znesil Mussolini v to ubogo Albanijo. Zdaj je našel še prostora za eno medaljo in tako je kralj Zogu I. prejel Anuncijevo zvezdo.

Angleški kralj ozdravel. Veščim zdravnikom se je vendar posrečilo, ohraniti angleškega kralja pri življenju. Zdravje se mu stalno boljša.

Papež dobi svojo državo? Od leta 1870 dalje traja nesporazum med sv. Stolico in Italijo, ki je papežu nasilno ugrabila njegovo deželo. Zdaj se pripravljajo akcija, da bi vendar papež imel toliko sveta, da bi se neodvisno od druge države lahko gibal in občeval s katoliškim svetom tudi osebno zunaj Vatikana.

V južni Ameriki je že mir. Med državama Bolivija in Paraguay je že mir. Društvo narodov je posredovalo in takoj so se ustavile sovražnosti. Takoj od začetka bojov pa je bilo videti, da bi Bolivija bila zmagovalka. Ta ima namreč izredno močno zračno brodogradnjo, pa imenitno vojsko, ki jo je organiziral — nemški general.

Državljanska vojska v Afganistanu. Ta vojska pa je nekaj posebnega. Vladar Afganistana je preteklo poletje prepotoval Evropo. Kar je tu videl, to je hotel vse doma vpeljati. Pa ni imel iste sreče, kakor Kemal paša v Turčiji. Narod se je vzdignil zoper svojega vladarja, ki je zbežal v neko trdnjavo. Za seboj ima le nekaj 10.000 zvestih vojakov, vse ostalo je proti njemu. V bojih po ulicah je padlo že več vodilnih mož, in med njimi tudi ministri in visoki uradniki. Kak bo konec te vojske, se ne da prerokovati. Baže je Rusija zadržana, ki narod hujska.

Rusija — strada. Ta dežela, ki bi lahko prehranila celo Evropo — pa strada kruha! Lakota je pa navadno dobro zdravilo. Ali bo tudi za Rusijo? Med voditelji boljševizma je vedno večji spor, med ljudstvom pa vedno večji odpor. Sveta Rusija, Bog te reši!

Nabirajte naročnike za naš mladinski list
.Naš dom“!

ZA NEDELJO

Naša pomoč je v imenu Gospodovem.

Še pred vojsko so spustili v pristanišču Belford na Irskem v morje pomorskega orjaka, velikanski parnik, ki je nosil ponosno ime »Titanik«. Splošno prepričanje je bilo, da bo vozila ta ladja po morju kakor ponosna kraljica, da ji ne bodo mogli nič tudi najljutejši viharji.

Pri stavbi tega parnika je bilo za: poslenih več sto delavcev. Med njimi so bili mnogi čisto pokvarjeni in popolnoma brezverni. Ti so napisali na steno ladje, da bi jezili svoje poštene in verne tovariše, razne umažanosti in celo bogokletne stavke. Eden n. pr. je napisal: »Celo Kristus ne more potopiti tega parnika.«

Nek katoliški uradnik na ladji »Titanik« je videl z lastnimi očmi te sramotne napise in je pisal svojim staršem v Dublin: »Prepričan sem, da ta parnik ne bo privozil v Ameriko radi teh bogokletnih napisov, s katerimi je popisan.«

Njegovi starši hranijo še danes to pismo kot spomin na svojega sina. Slutnja mladega uradnika namreč se je grozno izpolnila. »Titanik« ni došel v Ameriko! Sredi morja, ponoči, ko je šumelo na njem najglasnejše veselje, je zadel ob ledeno goro ter se potopil, z njim pa stotine njegovih potnikov.

Zakaj ti pa danes to pripovedujemo? Te dni se poslavljamo od starega leta in stopamo v novega; zopet gre ladja našega življenja v morje, da napravi dolgo vožnjo, dolgo pot. In koliko jih gre na to vožnjo, kakor je šel »Titanik« — brez Boga.

Ko se obhajajo šumeče silvestrove prireditve, gledajo tako mnogi s ponosnim pogledom v bodočnost, govorijo samozavestno, kako si hočejo ustvariti v bodočem letu sami blestečo srečo. Govorijo, kakor bi imeli oni vso moč v rokah, pozabljajo, da je ves svet pred Bogom kakor rosna kapljica na veji, kaj šele posamezen človek. Če pa v novem letu ne gre vse tako, kakor so si mislili, če pride čisto drugače, če zadene ob njihovo življenje gora nesreče in bridkosti, kako so ti mogočni in glasni ljudje strti, obupani, kako bežijo pred težavami življenja celo s samomorom.

Drugi, ko gledajo v novo leto in mislijo na srečo, jo hočejo najti po drugi poti, kakor pa po oni, ki jo kaže Bog. Saj jih je danes že veliko, ki mislijo, da je beseda o grehu, beseda o pravičnosti, beseda o čistosti, beseda o pravilnem, in v zglednem družinskem življenju v naših časih že zastarela, da je na potu človeški sreči in se za njo ne zmenijo več. Ravno na poti, ki jo je Bog prepovedal, mislijo najti svojo srečo. Pa, ali ne povzroči to tolikokrat žalostnega in usodnega brodoloma v človeškem življenju. Kakor je plaval »Titanik« po morju bajno razsvetljeno in je od

mevala iz njega godba, petje in smeh, a je prišel en grozen sunek, potem pa nesreča in smrt, tako tudi teče marsikateremu človeku življenje v lahkomišljenem veselju, v uživanju, v navidezni lepoti in sreči, a naenkrat: kaka žalost, kaka nesreča, kako uničena življenska sreča za vedno!

In če duša, popisana s strastjo, popisana z grehi, popisana z nizkim mišljenjem, nenadoma zadene ob mrzlo goro smrti, bogve, kam se pregreze, kaka je njena usoda.

Mi pojdimo v novo leto kot kristjani! Stopimo v novo leto s trdnim zaupanjem v Boga, ki ima preštet vsak las na naši glavi in ki nas hoče voditi kot najboljši oče. Želimo si srečo ob novem letu. Prav, kdo si je ne želi? A iščimo jo tako, kakor nam je pokazal Bog. Na dan novega leta nam kaže Cerkev božje smernice za življenje, a nam tudi kaže pot k pravi sreči, ko pravi, da naj živimo bogaboječe, trezno in pravično. Da živimo bogaboječe, glejmo k Bogu, in skrbno pazimo, kaj hoče od nas! Živimo trezno, to je, resno, ne pogreznjeni v lahkomišljenost in v strasti! Živimo pravično, živimo v miru in v ljubezni s svojim bližnjim. S takim življenjem, ki hodi za božjimi smernicami, bomo zidali srečo sebi in drugim.

Naj bo naša zvezda vodnica v novem letu: »Naša pomoč je v imenu Gospodovem, ki je stvaril nebo in zemljo!« Ta zvezda nas bode dobro vodila!

— — —

Konec slave in uživanja. Človek, ki je iskal vso srečo življenja v uživanju in posvetni slavi, ki je strupeno napadal krščanstvo in nesramno blatil njegove nauke o resnem in čistem življenju, je bil nemški pesnik Heine, po rodu Jud. A sam je moral zelo bridko čutiti na lastni koži, kako je bil njegov življenski nazor grozno zmoten. Ko je začel se starati in bolehati, so ga začeli njegovi prijatelji zapuščati, vedno huje je lezel v bedo in revščino. Ko je bil že ves nesrečen, je šel nekega dne izstradan in slabo oblečen v neko pariško zbirko umetnin. Tam se je postavil pred kip boginje Venere, ki so jo imeli pogani za boginjo uživanja in nasiada. Misli je v svoji zmoti, da bo pred tem kipom dobil tolažbo in uteho. A zgodilo se je ravno nasprotno. Zavedel se je on, od uživanja čisto bolan in izmozgan, od svojih starih prijateljev zapuščen in zavržen, vse svoje nesreče in je vzkliknil: »O največja nesreča, tvoje ime je Heine! Misli sem, da sem bog, sedaj sem — sem le bolan, zapuščen Jud.« Koliko drugim se tudi tako godi po njihovem lahkomišljenem življenju! Žalibog, da pa vse to toliko drugih ne izmodruje, da ne bi kakor zaslepljeni dirjali v svojo nesrečo!

Mehika. Pomenljiva slovesnost se je vršila v Mehiki, kjer so za katoliško vero tako žalostne razmere, na praznik Kristusa Kralja. Ta praznik so obhajali mehikanski katoličani s

romanjem k narodni božji poti Mater božje v Guadalupe. Udeležilo se je tega romanja nad 200.000 oseb. Ob petih zjutraj je pričela slovesnost; spreved udeležencev je trajal 15 ur. Z vzklikom: »Živel Kristus Kralj!« so šli udeleženci v cerkev, so zapeli pred glavnim oltarjem »vero« in pa »češčena bodi Kraljica« ter so odšli skozi stranska vrata. Tudi po drugih krajih so se ta dan posvetili Kristusu Kralju. Daj Bog, da bi res povsod v tej deželi zavladalo pravo Kristusovo kraljestvo!

Kako na Angleškem delajo za katoliško vero. Na Angleškem imajo katoličani čisto posebne načine, da bi druge pridobili za katoliško vero. Prirejajo javna predavanja po raznih dvoranah, pa tudi zunaj po cestah o katoliški veri. Za to obstoji posebna organizacija. Kakor je razvidno iz letnega poročila, prireja ta organizacija tedensko po 36 predavanj po raznih krajih, pri katerih nastopa po 130 svetnih in 17 duhovnih govornikov.

Poročila SLS.

Shod SLS. V nedeljo, dne 30. t. m. se vrši pri Šmiklavžu pri Ormožu shod SLS. Poroča narodni poslanec A. Bedjanič.

Veselo poročilo iz Rač. Naša vas je ena največjih in lepo urejenih na Dravskem polju. Tudi organizacija SLS se sedaj lepo razvija. Imamo okoli 100 članov. Razširili smo »Slov. Gospodarja«, a za nedeljo, dne 16. t. m., smo sklicali shod SLS pri gosp. Vrglezu. Zbralo se nas je nepričakovano lepo število. Seveda so prišli tudi naši strašno »pametni« nasprotniki pod komando mladega Möschla. Govorili so že prej več dni, da bodo demokrati in radičevci naš shod s silo onemogočili. Ali delali so res račun brez krčmarja! Naših je prišlo toliko, da je revežem od nasprotnikov kar temno postalo pred očmi. Besede in dokazi, ki jih je govoril narodni poslanec Žebot, so bili njim tako ostri in jasni, da so kar mutasti postali. Ko je poslanec opisoval nesrečno politiko Pribičevičevo, ki je edina zakrivila 20. junij in istotako nesrečno obnašanje radičevcev, so poprej tako gostobesedni demokrati in radičevski junaki utihnili. Srce jim je poskakalo v hlače. Nazadnje so še samo celi trije ostali na strani kričavih nasprotnikov. Vsi drugi pa so z našimi vred pritrjevali govorniku. Govorili so še poslanec Falež, ki je dobro zavračal Pucljeve trditve, oblastni poslanec Sagaj in delavni slivniški župan Kolman. Dr. Korošcu in našim poslancem se je izrekla zahvala in neomajano zaupanje. Samo tri roke so se dvignile proti. Mi smo jim veselo klicali: »Živijo tri!« — Tako osmešeni še nasprotniki niso pri nas nikdar bili. Šli so z našega sijajnega zborovanja, kakor gre slaboglasna ženska s plesišča. Grizli so si ustnice, grdo so gledali in kleli po svoji stari navadi. Hudobna namera se pa

jim ni posrečila, mi pa smo uspeha zelo veseli.

Kapela. Občinske volitve so končane z večino SLS. Naša stranka je dobila 10 odbornikov, demokratska stranka 4 odbornike, ter 3 nepristranski. Tudi v Sotelski dolini se svita. Upamo, da bodo tudi največji zakrknjenci spregledali, da je edina eršitev v taboru SLS. Sedaj ob Novem letu proč z nasprotnimi listi, v vsako hišo mora prihajati naš časopis. Držimo se gesla: Svoji k svojim, če hočemo, da nam zasije boljša bodočnost.

Zborovanje SLS v Brežicah. Dne 17. t. m. so se zbrali v posebni sobi gospoda K. Deržiča zaupniki SLS iz skoro vseh krajevnih organizacij brežiškega okraja. Oblastni poslanec Podvinski je pojasnil proračun ljubljanske oblastne skupščine, ki priča, kako so poslanci SLS pri njegovi sestavi imeli pred očmi vse najnujnejše potrebe našega ljudstva in ga znali obvarovati novih davčnih bremen. Poslanec Tratnik je pokazal zasluge Jugoslov. kluba v Beogradu zlasti pri izenačenju davkov in olajšanju davčnih bremen ter zavračal klevete nasprotnikov, ki jih je treba samo malo globlje premisliti, pa se izkažejo kot gola laž in podlo obrekovanje. Čupnik Toplak je podal smernice za razširjenje katoliškega časopisja in spopolnjenje organizacije. Predlogi zaupnikov in živahna debata je naredila zborovanje še zanimivejše. Z navdušenimi vzkliki je zbor izrekel neomajno zaupanje voditelju slovenskega naroda g. dr. Korošcu in iskreno zaupnico poslancem SLS v Ljubljani in v Beogradu.

NAŠA DRUŠTVA

Pomenljiva slovesnost v Ptuj. Letos na praznik Brezmadežne, dne 8. dec., je dekliška Marijina družba pri oo. minoritih proslavila 30letnico svojega obstoja. Ta družba je namreč ena od prvih družb na Štajerskem in je bila agregirana prvi Marijini družbi v Rimu. Nemogoče je popisati dobrote, ki jih je Brezmadežna dala potom družbe naši fari, zato je ta lepi dan v globoki hvaležnosti slavila ne samo družba, ampak cela fara. Dekleta so si za ta jubilej nabavile novo dragoceno družbeno zastavo in novo podobo za Marijin oltar. Pred praznikom so bile tridnevne duhovne vaje, vodil jih je č. p. Križostom Sekovanič iz Ljubljane. Nato je bil sprejem 24 novih članic v našo družbo. Prihitele so k nam tudi sestre od Sv. Marka, Sv. Vida, Sv. Lovrenca z zastavami, tudi iz Hajdine, Sv. Trojice in drugod. Ob 10. uri je bil ob petju slavnosten vhod z novo zastavo. Nova zastava je bila obdana od belih deklet. V cerkvi je imel najprej slavnostni govor mil. g. dr. Janez Žagar, prošt ptujski. — Popoldne je pa mična marijanska akademija privabila na stotine ljudi v mestno gledališče, ki je nudila lep užitek. Naj nam bo 30letna proslava

in nova zastava povod novega, svežega stremljenja za novimi večnimi ideali do sinjih višav.

Polenšak pri Ptuj. Mnogo se je letos knjižnica Kat. izobraževalnega društva zboljšala s tem, da ima preko 50 knjig na novo urejenih in vezanih. Vabimo vas torej, starši, ki hočete svoje otroke obvarovati pred grdim protiverskim čtivom, dajte jih vpisati v Kat. izobraževalno društvo, pri katerem lahko tudi naročite vse katoliške liste, pred vsem »Slovenskega Gospodarja«, da bo njegovo število naročnikov še mnogo, mnogo narastlo. Bog živi!

NOVICE

Srečno in blagoslovljeno Novo leto želita cenjenim naročnikom in čitateljem »Slovenskega Gospodarja« — uredništvo in uprava!

Porota. Poročila o zimskem zasedanju mariborske in celjske porote smo tokrat izpustili, ker je bil list radi božičnih praznikov preobložen z drugim gradivom.

Nevarno vlomilsko in tatinsko telpo je izsledila mariborska policija. Tolpa je izvršila v zadnjem polju številne tatvine in vlome v razna stanovanja in gostilne. Tvorili so to tolpo: 20letni brezposelni natakar Fran Šauperl, 20letni Aleksander Vukašinovič, 24letni ključavničarski pomočnik Maks Kristl in njegova ljubica Ema Gaule.

Svetovni potnik s kolesom. V Mariboru se je na potu po svetu ustavil 70letni Peter Kochmann iz Plzna. Stari, a še vedno čili športnik se je odpravil s kolesom na 40.000 km dolgo pot po Evropi.

Nevarno ranjen. 25letni delavec Martin Flogar z Janzeve gore pri Selnici je dobil nevaren strel v nogo, ko je stopil med fantovskim pretepom v neko gostilno v Ribnici na Pohorju. Krogla mu je prebila desno koleno. Rešilni voz ga je moral odpeljati v mariborsko bolnico.

Ogenj. Gospodarsko poslopje je pogorelo v Kristandolu pri Hrastniku posestniku Janezu Ovčaku. S poslopjem so pogorele tudi vse nepremičnine.

Vlom na Polenšaku pri Ptuj. V pondeljek, dne 16. t. m., po noči so dosedaj še neznan tatovi vdrl v tukajšnjo župnijsko pisarno ter pobrali ves cerkveni denar, nekaj tudi več vrednih predmetov, pobasali farnim ubogim zadnjih par dinarjev, tako, da ostanejo ti siromaki letos brez božičnice. Da je bil tat dobro orientiran o vseh stvareh v pisarni, je že razvidno iz tega, da je druga omara brez denarja zraven dotične z denarjem ostala nedotaknjena. Tat se je splazil skozi okno, iz katerega so izdrli omrežje z močnim drogrom, ki so ga odnesli od najbližnje sosedne hiše. Ta noč pa je tudi bila prav nalašč za tatove temna, deževna in viharja. Dovolj žalostno je, ko niti hiša božja in njeni skromni prihranki

niso več varni pred zlobnimi in brezvestnimi ljudmi.

Poveljniku samostojnih demokratov in radičevcev v Račah! Gospod Möschl iz Rač je na shodu SLS v Račah dne 16. t. m. izrekel izmišljeno trditev, da je SLS dala »abmontirati« srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in da je šlo ogromno število raznih strojev in dragocenih »reparacijskih« predmetov iz te šole v Srbijo. Gospod Möschl je trdil, da znaša vrednost teh stvari, ki so jih odpejlali iz šole, nad 2 milijona Din. Točno sem mu odgovoril, da je to laž. Dobro znate multiplicirati. Te dni sem se obrnil na merodajno mesto in sem zvedel, da je Möschl svoto in vrednost res multipliciral in sicer desetkratno. Naj se gospod Möschl blagovoli potruditi na vinarsko šolo in tam bo dobil podatke, iz katerih bo razvidel, da na javnih shodih ni varno šariti z izjavami in številkami, katerih dokazati ne more. — F. Žebot.

Število naših ljudi z Zedinjenih državah Severne Amerike. Po najnovejših podatkih živi v Zedinjenih državah Severne Amerike 330.000 jugoslovanskih priseljencev (Slovencev, Hrvatov in Srbov) ter 334.500 v Ameriki rojenih Jugoslovancev, torej skupno 664.500 naših rojakov. Največ naših ljudi (179.326) živi v državi Pensilvanija in v državi Ohio (okrog 103.000).

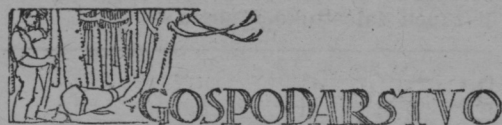
Redka prikazen. Kralj Afganistana Amunallah Han se trudi na vse načine, kako bi vpeljal v svoji državi novim časom odgovarjajoče zakone in ureditve. Radi uvedbe novotarij je zadel na odpor pri svojih starokopitnih rojakih. Nasprotnike, omenjenega kralja vodi zglasni mednarodni pustolovec Anglež Ignacij Timotheus Trebitsch-Lincoln. Rojen je bil leta 1882 v Pates (druga verzija pa pravi, da je bil rojen v Osijeku na Hrvaškem), kjer je imel trgovino. V začetku 20. stoletja je odšel v Kanado. Prvotno je bil Izraelit. V Kanadi pa je prestopil v angleško cerkev, kjer je postal radi sijajnega govorniškega talenta celo duhovnik. Toda tu mu ni ugajalo. Zato je odšel v Anglijo, kjer je leta 1910 bil za liberalno stranko izvoljen za poslanca spodnje zbornice. Za časa svetovne vojne je služil kot vojaški špijon v angleški službi. Ker je osumljen špijonaže tudi za Nemčijo, jo je popihal v Newyork. Tam je izdal knjigo »Dogodljaji špijona«, v kateri je v resnici potrdil, da je špijoniiral tudi za Nemčijo. Ker je bil obdolžen tudi falzificiranja menic, je bil izročen Angliji, kjer je odsedel triletno težko ječo. Na koncu svetovne vojske je ponudil svoje službe Viljemu II., potem je deloval na Madžarskem v prid nadvojvode Jožefa, nato zopet v Berlinu pri Kappovem puču. Radi neuspeha je zbežal preko Rima v Ameriko, kjer je bil izgnan. Nato je postal svetovalec kitajskega maršala Vu-pej-Fu. Kmalu je obogatel in postal plantažnik na Javi. Obiskal je Monte Carlo ter izgubil tam ves imetek. Odšel je na Ceylon, kjer

je zamenjal svojo vero z budhistično. Vstopil je celo v samostan te veroizpovedi. Njegov sin je bil v marcu 1916 v Angliji radi zločinstva justificiran. Pred kratkim je bil zaposlen v veliki ameriški telegrafski agenturi in je zaslovel kot novinar svetovnega slovesa. Zdaj vodi vstajo v Afganistanu, da bi se maščeval nad Angleži, ki podpirajo kralja.

Dijaška kuhinja v Mariboru je oktobra in novembra t. l. prejela te-le podpore: prof. Filip Gasparin 100 Din; župni urad pri Sv. Barbari 80 Din; Jakob Šenekar, posestnik pri Sv. Ani, 76.50 Din; Franc Bratkovič, župnik pri Negovi, 33 Din; Škaget Jakob in Maček Anton pri Sv. Petru 30 D; Franc Krošelj, župnik v Mozirju, 50 Din; Josip Černelč, minorit na Dunaju, 168 Din; Viktorija Horvat nabrala na sedmini v Sovjaku 70 Din; Matko Krevh, provizor pri Sv. Petru -niže Maribora, nabral na zlati poroki Jakoba in Antona Kronvogla 116 D; Franc Ratej, Holme 50 Din; odvetnik dr. V. Rapotec, poročnik 100 Din, 100 Din in 500 Din; vinarska družba »Ljutomerčan« pri Sv. Bolfenku 100 Din; Adela Pirnat, odvetnikova vdova v Slovenjgradcu, 200 Din; člani davčnih komisij po finančnem svetniku Avg. Sedlarju 820 Din; Buri Ana v Andrencih 6 Din. Vsem prijateljem bednega dijaštva najlepša zahvala!

Listnica uredništva.

Vsi dopisi, ki so došli med prazniki, bodo objavljeni v prihodnji številki.

Z novim letom — novi davki!

Kakor je že znano, stopi s 1. januarjem 1929 v veljavo novi davčni zakon, ki je za vso državo enak. To dejstvo gotovo pozdravlja vsak, saj je bila davčna raznolikost tolika, pa tako krivična posebno za Slovence, da se moramo čuditi, kako da prejšnje vlade niso v tem oziru storile ničesar. Sedanji vladi se imamo to zahvaliti. **Pri nas v Sloveniji bo odslej kmet plačeval samo en davek in to je zemljiški.** Dokler na davkarjih ne izračunajo novih zneskov, se bodo zaračunali dosedanji, vendar se bo to vzelo v poštev pri letnem obračunu. Zdaj pa je potrebno, da je v tej stvari vsak kmet dobro poučen. Zato bo »Slovenski Gospodar« priobčil najpreje zakon, nato pa razlago. Te številke si pač shranite!

Katera zemljišča se obdačijo.

Davku na dohodek od zemljišč je zavezano vsako zemljišče na ozemlju kraljevine, ki se kmetijski ukorišča ali se more kmetijski ukoriščati, najsi bi se dejanski ne ukoriščalo ali bi se uporabljalo v drug namen, zaradi katerega ni oproščeno s tem zakonom.

Davčna obveznost nastane dne 1. januarja prihodnjega leta, ko se pridobi pogoj davčne zavezanosti.

Davčna obveznost prestane koncem davčnega leta, v katerem je davčna zavezanost prestala.

Vse činjenice, ki vplivajo na na-

stanek davčne zavezanosti, mora davčni zavezanec prijaviti v 60 dneh od nastale izpremembe; drugače ga zadenejo kazenske posledice iz člena 138 tega zakona.

Katera zemljišča so tega davka prosta za stalno.

Davka na dohodek od zemljišč se oproščajo:

potoki, reke, jezera, močvare, če ne dajejo nikakršnega dohodka;

nerodovitna in kmetijski neporabna zemljišča;

zazidane površine kakor tudi dvo-rišča (hišni okoliši) do 500 kvadratnih metrov, če se ne oddajo posebe v najem, ali ne uživajo ločeno od zgradbe. V tem primeru so zavezana davku na rente.

Vse te oprostitve prestanejo, čim se taka zemljišča ne uporabljajo v namene, ki jim dajo pravico do oprostitve, odnosno čim se usposobijo za kmetijsko ukoriščanje; v tem primeru nastane davčna obveznost dne 1. januarja prihodnjega leta.

Ta oprostitve velja tudi za vse pri-bitke, ki se odmerjajo na podstavi neposrednjega davka.

Začasna oprostitve od zemljiškega davka.

Začasno se oproščajo davka na dohodek od zemljišč:

zemljišča, ki so na dan, ko stopi ta zakon v veljavo, kmetijski neporabna, pa se narede z izrednimi stroški za porabna: za dobo 15 let;

vinogradi, če se napravijo: 1. na vinogradskih tleh z domačo vinsko trto na odobreni podlogi: za 4 leta; 2. na kamenitih ali peščenih tleh z domačo vinsko trto na odobreni podlogi: za 10 let; 3. na svižu z domačo necepljeno ali cepljeno vinsko trto na odobreni podlogi: za 20 let;

zemljišča, ki se pogozde po navodilu in pod nadzorstvom državnih šumarjev: za 20 let. Če pa se zasade gozdi na takih tleh, ki niso prikladna za nobeno drugo kulturo, se sme podaljšati oprostitve od davka do 40 let, kolikor je pač težkoč in stroškov za pogozdovanje. Ta oprostitve se ne nanaša na primere, kjer je gozd zasajen na zemljišču, na katerem se gozd poseka ali izkrči;

zemljišča, ki jih store izredne elementarne nezgode (zasipi s kamenjem, peskom, naplavino itd.) za dalje nego leto dni nesposobna za kmetijstvo: za dobo, ki jo določi minister za finance s svojo odločbo.

Predpisani osnovni davek se odpiše celoma ali deloma po tem, če in kolikor prizadenejo letini škodo več nego četrtino in sicer:

a) ogenj, voda, toča, poljske miši, rastlinska uš in kobilice, ne glede na površino;

b) drugi izredni, a neodvratni dogodki, brez lastnikove krivde, če so zadeli dogodki ne samo posamezne parcele, ampak cele krajine.

Odpisi zemljiškega davka.

Na zemljišča, ki so zavezana davku na dohodek ter se jim, ko stopi ta

zakon v veljavo, z izrednimi stroški in izrednim delom (regulacijo vodnih tokov, zaščito zoper poplavo, izsuševanjem, namakanjem, drenažo, kolmacijo, zaščito zoper hudournike in na podoben umeten način) rodovitnost izboljša, se plačuje davek na dohodek še za 15 let po zvršetku del po katastrskem čistem dohodku, ki je obstojal do amelioracije.

Pravica do oprostitev, odnosno olajšave, se pridobi s posebno prošnjo, ki se mora vložiti pri pristojnem davčnem oblastvu do konca leta, v katerem so nastali pogoji za oprostitev, odnosno olajšavo. Če se ta rok zamudi, ima to za posledico obremenitev z davkom za ves minul čas do konca leta, v katerem se je ta prošnja vložila.

Davek na dohodek od zemljišč obremenjena zemljišče. Plačuje ga oni, ki uporabljajo zemljišče kot svoje (posesnik, imetnik), če pa gre za užitek ali nasledstveni zakup, uživalec, odnosno nasledstveni zakupnik.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski božični trg. Na mariborski božični trg dne 22. decembra so pripeljali špeharji na 102 vozov 317 zaklanih svinj. Kmetje so pripeljali 8 vozov sena, 2 voza otave, 2 voza slame. Seno je bilo po 120 do 140 D, slama po 70 do 75 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 14. decembra 1928 je bilo pripeljanih 116 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 110 do 125 Din, 7-9 tednov stari 225 do 250 Din, 3-4 mesece stari 280 do 450 Din, 5-7 mesecev stari 480 do 540 Din, 8-10 mesecev stari 580 do 750 Din, 1 leto stari 1100 do 1400 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodalo se je 78 svinj.

DOPISI

Sv. Marjeta ob Pesnici. Dne 4. dec. se je na prostoru med našo cerkvijo in župniščem zbrala zelo velika množica ljudi. Skozi naš kraj potujoči so radovedno vpraševali, kaj da pomeni to številno zbiranje. Ne le na žalnih oblekah, še bolj na resnih, tužnih obrazih je bilo čitati, da spremljamo k večnemu počitku nekoga, ki nam je bil zelo ljub in drag. Bil je to naš dobri prijatelj, naš stari znanec, naš mnogoletni mežnar in organist Janez Žunko. Pred hišo žalosti mu je domači pevski zbor zapel nagrobnico »Spomladi vse se veseli«. Nato smo v spremstvu treh gospodov duhovnikov prenesli truplo blagega pokojnika v cerkev, kjer se je vršila slovesna žalna služba božja z običajnimi mrtvaškimi molitvami. Vzdignili smo krsto in jo ponesli v nenavadno velikem številu pogrebcev na domače pokopališče, kjer smo opravili običajne nagrobne molitve. V imenu župljanov se je nato od rajnega poslovil naš gospod šolski upravitelj. Vse navzoče so polile solze, saj so se poslavljali od mežnarja, ki je nad 46 let neprenehoma deloval v tej fari. Zato pa je bil tako zelo priljubljen in rado ga je imelo vse, mlado in staro. Z njim pa smo dejali v grob tudi človeka, ki je poznal in vzel seboj polstoletno zgodovino cele naše župnije. Tudi na grobu so pevcji zapeli žalostinko »Kaj jokate«. Naš

nepozabni prijatelj-mežnar, že več let nismo imeli tako lepega pogreba, kot je bil tvoj! A še lepši ostane spomin nate, kajti slovo je bilo: V molitvi te ne zabimo nikoli.

Zamušani pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Kruta smrt je posegla v našo vas. Dne 14. t. m. je utrgala nitko življenja vobče spoštovanemu Janezu Pignar. V sredo zvečer je popolnoma zdrav legel k počitku, v četrtek zjutraj se je vsula grozna žgalina v njegov trebuh. Bil je vzor krščanskih mož, star šele komaj 46 let ter zvesti pristaš naše SLS in naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Zapustil je ženo in sedem neprekrbljenih otrok. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m., katerega se je udeležila velika množina ljudstva. Vsi vaščani izrekamo ostali družini globoko sožalje! Blagemu pokojniku pa naj sveti večna luč! — Istega dne sta popravljala tesarja občinsko brv na Pesnici. Ker je mrzlo, sta si zakurila. Po končanem delu sta baje pozabila pogasiti ogenj. Ob eni uri popoldne so šli otroci iz šole in našli ogenj ter rajali okrog njega, na kar se je užgalo krilo sedemletne deklice Cilike Tivadar. Otroci so v strahu pobegnili, tudi uboga Cilika vsa v plamenu je kričoč zbežala. K sreči je to zagledala dekla Barbara Lazar, katera je z vso silo skočila ubogi revici na pomoč, strgala gorečo obleko z nje ter jo gasila s krtnjem. Ako ne bi ta služkinja prišla, bi deklica zgorela do kosti. Stariši so zaprosili zdravniške pomoči, toda vse je bilo zaman. Deklica se je borila s smrtjo celih sedem ur in še isti dan zvečer ob devetih umrla. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m., pod vodstvom gospoda nadučitelja. Vsi šolarji so spremljali rajno k zadnjemu počitku in ji zapeli žalostinko v slovo.

ZA NAŠO DEČO

Božiček je prišel.

Pri Tomanovih se je pojavila staraka Skrb in se ni hotela več posloviti. Poleg postelje, na kateri je ležala bolna mamica, je sedel oče mračnega obraza in sklenjenih rok. Denarja ni bilo v hiši, oče ni mogel na delo, kajti kdo bi bil pazil na petletnega Ivančka. Mati je težko sopela, Ivanček pa je stal pri oknu in je čakal — Božička. Vse je pozabil v nestrpnem pričakovanju. Vsak hip je vprašal očeta, če ne bo kmalu Božička in vsakokrat se je očetu in pa materi zdelo, kakor da bi jima bil kdo nož obrnil v prsih. Mamica je začela tiho plakati, oče pa jo je zaman tolažil.

Nista opazila, da se je Ivanček izmuznil iz sobe. Stopil je na cesto in je gledal gori in doli, odkoder se bi prikazal Božiček. Naposled je pokleknil na zmrzla tla in je začel na glas moliti: »Božiček moj dragi, prosim Te, da mi ozdraviš ljubo mamico. Nič drugega ne zahtevam, nič si ne želim drugega. Prosim Te, usliši mojo prošnjo!«

Po cesti sta prišla dva gospoda, ki sta strme obstala in poslušala vročo željo Ivančkovo. Starejši se je obrnil proti mlajšemu in mu je rekel: »Glej, Stanko, tukaj se ti nudi prilika, da poskusiš svoje zmožnosti. Stopiva v hišo!« Poklicala sta Ivančka, naj jima pokaže pot. V sobi sta videla, da je res pletla Skrb svojo

strašno mrežo. Mlajši mož je stopil k postelji, od katere se je oče začuden in zmeden dvignil. Spoznal je v starejšem gospodu posestnika tovarne, v kateri je on delal, v mlajšem pa njegovega sina, ki je bil dovršil zdravniške študije.

Zdravnik je pregledal bolnico, napisal je recept in rekel, da bo sam poslal po zdravilo. Tovarnar se je med tem časom pogovorjal z očetom Tomanom. Izvedel je, da ta dela v njegovi tovarni in še marsikaj drugega. Stisnil mu je nekaj denarja v roko, potem pa se je obrnil proti Ivančku in ga je pohvalil za ljubezen napram mamici. »Gotovo ti bo Božiček kaj lepega prinesel, le počakaj ga, saj še ni pozno.« S temi besedami sta se gospoda poslovila.

Čez kako uro je prispel tovarnarjev sluga, prinesel je zdravila in veliko košaro, katero je izročil Ivančku z besedami: »Čuj, Ivanček, to mi je dal Božiček za tebe.« Nato je hitro odšel. Ivanček je plaho pogledal v košaro. Oj, kaka radost! Našel je tu novo kapo, rokavice, konjička in puško, mnogo sladkórkóv in vse polno jabolok in hrušk. Na dnu košare so bile tudi lepe jaslice iz barvastega papirja, ki jih je oče postavil za mizo, vradl pa prižgal majhno svečico, da so bile tako milo razsvetljene.

Ivančku se je tajalo srce radosti. Tekel je od postelje k mizi in se ni mogel načuditi darovom. »Kaj ne da, oče«, je rekel, »tisti mladi gospod je bil Božiček?« — »Božiček sicer to ni bil«, je odgovoril oče, »ali njega je poslal k nam na tvojo prošnjo ljubi Jezušček in mu je naročil, naj nam pomaga.«

*

Kaj je doživelo ravnilo.

Misliš si: »To itak že vem; pomagalo je izvršiti črte v zvezku in v risanki. Ravnilo je bilo pri igran most in bilo je tudi železnica, po kateri so se spuščali vagoni iz vžigalčnih škatlic in še mnogo kaj drugega.«

To je že res. Ravnilo pa je mnogo starejše od tebe. Mizar ga je napravil iz belega javorjevega lesa. Javor je bil tako star, kakor tvoj stari oče. Ko je bil ta še majhen otrok, je bil javor semensko zrnce. Majhen plod je visel na starem drevesu, gori na najvišji vejici. Visel je na tankem peclju, gugal se je sem in tja in je bil prirasel z bratcem iz istega cveta. Javorjevi plodovi so sami dvojčki; vsak ima dolgo, široko krilo, skoro kakor ptiček.

Krilati plod je rekel vetru: »Ponesi me s seboj! Potovati hočem v tužno in sicer si želim na dolgo potovanje po svetu.« Veter je zapihal, zapel je potovalno pesem in je odnesel plod daleč daleč proč, visoko tja gori na vrh gore. Tam je položil ta plod v mehki mah. Tukaj mu je ugajalo. Priden fantiček je bil javorjev plod; na spodaj je iztegnil koreninice, na zgoraj pa vejice in liste. S koreninami je pil javorček dež in roso ter je zaužil poleg tega še nekaj

prsti, ki je bila raztopljena v vodi. Z listi pa je pil zrak in solnčne žarke. Tvoril je v svoji notranjosti bel les, leto za letom nov obroč.

Ko je postal staro drevo, je pristopil gozdar. Pa je rekel drvarju: »O, kako lepo drevo je to! Posekaj ga in spravi les v mesto k mizarju in strugarju. Naj napravita za deco razne zanimive reči za božično obdarovanje, peresne škatlje in druge stvari, možičke, pa tudi lepa ravnila.« — Tako je prišel javor v mesto in je prisostvoval božičnicam v sto in sto sobah. Povsod je povzročil veselje. Marsikdo bi si mogel dobiti pri njem lep zgled.

»Kaj se je pa zgodilo z dvojčkom tega javorčka?« vprašaš prav gotovo?!

Ta še stoji v gozdu, zeleni in cveti in nosi plodove. Ptiček si dela gnezdo na veji, veverica se ziblje na vejicah. K njemu bomo potovali lepega poletnega dne in bomo sedli v njegovo senco. Tam ti bom pripovedoval tudi o njegovem sorodniku, o sladkornem javorju v Ameriki. Ta ima dosti sladkornega soka v svojem deblu. Ljudje deblo navrtajo, sok priteče ven in mati kuha iz njegega sladkor. Od tega dobi potem otrok polno veliko žlico. Škoda, da ni ravnilo majhen sladkorni javor.

*

Otroška igra:

Iščimo prstan.

Prstan natakimo na dolgo vrvico in njena konca zvežemo. Otroci se postavijo v krog in vsakdo prime vrvico z roko. Prstan sedaj porivajo kolikor mogoče nevidno izpod roke do roke naprej in nazaj. Med tem pa vsi pojo:

sedaj ga ni več najti! Hop!
Sedaj ga ni več najti,

Pred začetkom igre izštejejo enega izmed otrok. Ta se postavi sredi kroga in pazi, kje bi bil prstan, ki gre izpod ene roke pod drugo. Ko zapojejo otroci: »Hop!«, morajo mirovati takoj vse roke in otrok iz srede kroga položi svojo roko na tisto, pod katero misli, da je prstan. Če se je zmotil in tam prstana ni, se začne igra iznova. Ko pa zaloti pravo roko, mora dotični otrok v krog, najditelj pa zavzame njegovo mesto izven kroga.

*

Smešnice:

Dobro opazuje. Tinček je videl prvič ježa. Brž steče k materi in kliče: »Mati, zunaj na cesti je krtača, ki sama hodí!«

Ne more sedeti! Teta: »Dober dan, Karlček! Lepo, da si zopet enkrat prišel. Kar tam sedi!« — Karlček: »Ne morem, teta. Včeraj smo dobili izpričevala.«

Povod in učinek. Mati priteče v sobo, ker njen najmlajši sinček strahno kriči. »Kaj ste mu naredili, porodneži?« vpraša ostale otroke. — »Nič hudega, mati. Igramo se avto-

mate. Malček je moral požreti novec, zdaj pa čakamo na čokolado!«

Preveč uboga. Mati uči Mihca čestitko za strica: »... Torej še enkrat: Dragi stric, danes za Tvoj god —« — Mihec: »Torej še enkrat, dragi stric...« — Mati, nestrpna: »Ti si pa res pravi osel! Še enkrat!« — Mihec: »Ti si pa res pravi osel, dragi stric, danes za Tvoj god...«

Dobro jo je dal! Ančika je dobila lepo jabolko, Franček ne ve, kako bi ji ga izmamil. Naposled si domisli in reče: »Daj, Ančka, igrajva se zdaj Adama in Evo!« — Ančika: »Dobro, kako pa gre ta igra?« — Franček: »Ti daš meni jabolko, jaz pa ga pojem!«

Uganka:

Misli, kaj sem danes slišal: Dvajset tujcev je dospelo, nista bila dva enaka, vsak drugače tam je stal. Brez napak in hib so bili, le govoriti noben ni znal. Da bi mogli razumeti tujce vselej vsi ljudje, pet tolmačev so imeli, ki so rekli, kam in kje. To so bili učenjaki: prvi vam široko zija, drugi kriči kakor dete, tretji žvižga liki miška, kot voznik četrti kliče, peti pa dé kakor sova — to je bila njih umetnost. Krik in vik napolnil svet je in še danes tak' glasi se. Kaj je to?

Pismo slovenskega misijonarja v Ameriki.

Do sem imel sv. misijone večinoma v takih naselbinah, kjer imajo slovenske župnije in slovenske duhovnike. Letošnjo jesen sem pa zašel tudi v one naselbine, kjer slovenskih duhovnikov ni. Tukaj vidi človek strašne stvari.

V nekem kraju sem našel na bolniški postelji starčka 85 let. V cerkvi in seveda tudi pri sv. zakramentih ni bil, odkar je prišel iz domovine. Zdaj se odpirajo pred njim vrata večnosti. Ljudje so mi pripovedovali, da ne mara ničesar slišati o Bogu in o posmrtnem življenju. S strahom sem šel tudi jaz k njemu. Siromak je komaj govoril. Ko ga opomnim malo na vero, je začel skoraj blazne-

ti. Poskušal sem na vse načine, da bi spravil vsaj eno pobožno misel v zakrknjeno, omagujoče srce, pa vse zastonj. Z veliko bolečino v svojem srcu sem ga moral zapustiti. Bilo mi je skoraj za obupati. Kako tudi ne! Na robu prepada ubogi starček, ali ga naj pustim, da se za večno zgubi v njem? Ono noč sem malo spal. Čes dva dni ga obiščem zopet. Ko pridem k njemu, mu podam samo roko in nič ne rečem. Nato začnem skrbno ogledovati hišo: po stropu, po tleh, po stenah — hodim iz ene sobe v drugo in vse pazljivo opazujem. Bolnik me začudeno pogleduje in me vpraša: »Gospod, kaj pa tako ogledujete?« — »O gledam, kje bi bil najprimernejši prostor, da bomo postavili mrtvaški oder«, mu odgovorim. — »Za koga? Kdo je umrl?«, vprašuje starček. — »Za Vas«, odvrnem. »85 let ste stari, smrt je pred vrati in mene je poslala notri.« — Oledenelo srce se začne tajati. S solzami v očeh me prosi za sv. spoved. Napravila sva lepo in natančno. Drugo jutro sem mu prinesel sv. obhajilo. Hiša je bila polna ljudi in vsi so jokali. Niti na dan nove sv. maše, ko sem prvič obhajal svojo ljubo mater, nisem s toliko zbranostjo in pobožnostjo molil: Corpus Domini nostrum — kakor ono jutro. Mož je zdaj že v večnosti.

V istem kraju sem bil pri neki družini, kjer so imeli osem otrok; dva najmanjša: eden štiri leta, drugi pet let star, nista še bila krščena. Na vse moč prigovarjam očetu in materi, naj dasta otroka krstiti. Nazadnje sta obljubila: jutri jih pripeljemo v cerkev. Toda, ko sem se poslavljaj, mi pravi mati: »Gospod, nič ne bode, otroci nimajo obleke.« »Z Bogom«, rečem in odidem. Pa grem naravnost v trgovino in kupim za svoj denar obema otrokoma obleko, grem nazaj k družini ter rečem: »Tukaj je obleka, jutri bom otroka krstil.« — Misijon je bil v onem kraju zelo lep. Ko sem odhajal, je bilo na kolodvoru kakih 200 ljudi in so me za božje voljo prosili, naj zopet pridem.

V nekem drugem kraju sem bil: država Kansas, na zapadu severne Amerike. Tam niso ljudje že 25 let videli slovenskega duhovnika, pa je v naselbini kakih 300 slovenskih družin. Predno začnem misijon v cerkvi, moram vse družine prej osebno obiskati, drugače misijon nima po-

Družinska pratika

za leto 1929

je izšla in se dobiva po vseh knjigar-
nah in trgovinah po celi Sloveniji v
izredno lepi opremi in z zelo bogato
vsebino. Cena komadu Din 5.— brez
poštne.

Zahtevajte povsod le to edino našo „Družinsko pratiko“.

mena. Obiskoval sem jih celi teden od jutra pa pozno v noč, včasih do 11. ure ponoči. Vračal sem se vsaki večer domov — v samostan italijanskih benediktincev — s polno glavo, s polnimi ušesi in s krvavim srcem! Mnogi so me preklinjali, nekateri mi niso hoteli dati roke. Otroci stari okoli 20 let, ne vedo nič o Bogu, in mnogi niti krščeni niso. Pri prvem sv. obhajilu večinoma nobeden ni bil. Prav redki so. Mladina se poroča kar civilno. Krivi so seveda vsega tega zanikrni stariši, ki so prišli v Ameriko kruha iskat, našli so kruha dosti in še preveč, pa so izgubili Boga. Duhovnik, ki pride med to ljudstvo, bi moral imeti kamenito srce.

Prišel sem v neko hišo, kjer sta bivali dve ženski in trije možki. Strašen pogled! V hiši kakor v hlevu: ljudje živinski in blazni od same pijake in gnusnega življenja. Bežati sem moral in tam na nek plot sem se naslonil, da sem si malo odpočil.

V drugi hiši sem dobil bolanega moža — nakopal si je bolezen sam! Ko sem ga spomnil na Boga, je segel po revolverju, da me ustrelji. Ko sem mu rekel, da mi naredi veselje, ako me ustrelji, mu je roka omahnila.

V tem kraju sem bil poklican k materi, ki je ležala na smrtni postelji. Ko pridem v hišo, ni bilo ne mize, kamor bi bil postavil presv. Zakrament, ne križa, ne sveče. Mati leži na postelji in na ves glas joka. Na vso moč sem se trudil, da jo pomirim. Sprašujem jo po vzroku, zakaj joka. S težavo mi pove: »Poglejte nesrečno mater: Umiram, devet otrok imam in niti eden ni krščen. Gospod, krstite jih pred mojimi očmi in jaz bom lahko umrla!« Prej v življenju je žena zamudila, na smrtni postelji pa človek misli drugače. Ker so otroci že odrasli, jih brez poduka nisem mogel krstiti, pač pa sem jih sklical okoli materine smrtnne postelje, in vsi so umirajoči materi obljubili, da se bodo dali podučiti in krstiti. Žena je že umrla.

Nekaj družin v naselbini je pa tudi jako dobrih. One so mi bile v veliko tlažbo.

Bil sem zopet v drugi naselbini v državi Missouri. Imel sem veliko smolo, da sem naletel na jako slabo deževno vreme. Slovenci so raztreseni po kmetijah. Pota skrajno slaba. Pomisli samo na Zibiko! Neki Slovenec me je naložil na visoke gare, vpregel 20 let staro mulo, in tako sva se vozila tri dni obiskovat slov. družine, po blatu, po vodi, po gozdovih in mimo prepadov. Čisto po indijansko. Pred kakimi 50 leti so v onih krajih res še živeli Indijanci. Neko dopoldne sva zabredla v zelo globoko vodo, na dnu pa mnogo blata. Voz se začne pogrezati. Mula vleče in vleče, nazadnje vse potrga, — zbeži in naju pusti na sredi vode. Z veliko težavo sem se izkobilal iz močvirja, seveda ves moker.

Tri dni sem maševal v privatni hiši; tam sem tudi pridigal, spovedoval, obhajal. V hiši sem krstil tudi

16 otrok. Samo ena družina se ni nič približala.

Kakšnih 100 milj od tega kraja je druga slovenska naselbina, kakih 15 družin. V bližnjem mestu je angleška katoliška cerkev. Tja sem šel prosit, da bi smel v njej imeti svoje pobožnosti za Slovence. Radi so mi dovolili. Začel sem z obiskovanjem. Neki slovenski fant, 26 let star, me je vozil z avtomobilom od hiše do hiše. Raztresene so po 10 do 20 km narazen. Mladenič je prejel samo prvo sv. obhajilo, potem ni bil več ne v cerkvi, ne pri sv. zakramentih. Dobil sem ga slučajno kar na kolodvoru. Med potjo sva se vedno pogovarjala o verskih stvareh. Prišel je k sv. spovedi in ko sem odhajal, mi je na kolodvoru zatrjeval, da niti enkrat ne bo več opustil sv. maše in sv. zakramentov. Upam, da bo držal. Družine sva obiskala v enem dnevu vse. V župnišče sva prišla ob 10. uri. Ko prideva, nama pove gospod župnik, da je še ena družina, ki me želi videti, pa je oddaljena kakih 80 km. Ker je bil moj spremljevalec pripravljen, sem bil tudi jaz. Vozila sva se po strašnih gozdovih in jarkih. Okoli polnoči prideva do hiše. Kličeva, trkava, razbijava. Slednjič čujeva slabotni glas in počasno hojo. Vrata se odpro in majhen, čisto sključen starček stoji pred nama. Ko me zagleda in se prepriča, da sem slovenski duhovnik, poklekne pred mene in v solzah govori: »Gospod, 30 let Vas že čakam, in nocoj sem tako srečen, kar izpovedal se bom.« Starčka sem ginjen dvignil in sem mu rekel: »Oče, hitro se napravite, vzeli Vas bomo s seboj na avtomobil in Vas peljali v mesto, jutri bo v cerkvi slovenska služba božja, in pred sv. mašo boste lahko opravili sv. spoved.« Starčka oblijejo solze. — Nato ga vprašam: »Ali ste sami v hiši?« — »Ne«, mi odgovori, »imam sina, ki je poročen. Spijo že vsi, pa jih bom poklical.« Vsi pridejo k meni: sin star kakih 45 let, žena okoli 40 in štiri otroci. Vsi so bili zelo prijazni z menoj. Povabil sem vse na misijon. Pa mi pravi mladi gospodar: »Jako rad, toda povedati Vam moram, da še jaz nisem bil nikoli pri sv. spovedi in žena tudi ne. Poročena sva civilno in otroci niso krščeni.« — Pa jih začnem bolj natančno izpraševati. O vsem so dobro poučeni. Katekizem so mi pokazali, ki ga večkrat prebirajo. Otroci znajo precej dobro moliti. Sklenili smo: Jutri zjutraj pride po Vas avtomobil in vsi pridite v cerkev, da to stvar uredimo. Prišla sta oba k sv. spovedi. Nato je sledila poroka, po poroki sem krstil vse štiri otroke, med sv. mašo sta prejela oče in mati pa dva večja otroka prvo sv. obhajilo. Bil je to nad vse ganljiv prizor.

Tako sem Ti opisal malo razmer in malo težav, ki se v njih nahajam. Hudo je to, ker sem sam. Za tri duhovnike misijonarje bi bilo vedno dosti dela. Slovenski duhovniki na župnijah imajo že tako preveč dela. Siromaki so oni ljudje, ki nimajo duhovnikov. Hudo je tudi, da imajo

v onih krajih socialistični agitatorji bogato setev in žetev, kjer ni pastirja, da bi čredo varoval pred pogubno pašo.

V splošnem moram reči: Ni vse za obsoditi, ni vse izgubljeno, kar je šlo v Ameriko. Pravijo, da je tukaj kakih 300.000 Slovencev. Nad polovico jih je dobrih, ki so ohranili vero svojih očetov in mater. Drugi so pa skoro popolnoma odpadli, večina ne po lastni krivdi. Glavni vzrok: pomanjkanje duhovnikov, pomanjkanje misijonov. Če narod gre v tuji no, morajo za njim dobri duhovniki, drugače je narod izgubljen. In tega domovina ni razumela. Še zdaj bi se dalo mnogo storiti: od 45% bi lahko zmanjšali število izgubljenih na 30 ali celo na 20%. Pa sem sam in že skoro omagam. Moli za me!

Najlepše pozdrave!

Tvoj

P. Odilo Hajnšek.

*Najbolji pripomoček
za krstjenje slabe zaostale
in zakirane živine je priana
no:*

*Težakovo olje za živino
ki se dobi samo pri:
Mo. Težak
Zagreb, Sunduličeva 12*

ZA RAZVEDRILO

Krava — tihotapec. Dva tihotapeca sta se menila, kako bi bolje pritihtapila iz Avstrije v Jugoslavijo saharin. Pa sta to-le pametno pogruntala: »Oblečeva se v kravjo kožo. Eden bo spredaj, drugi zadaj. Pa se bova lepo prepasla preko meje in srečno prenesla saharin!« In res sta tako storila. Lepo sta se pasla ob meji in korakala počasi naprej. Oni, ki je bil zadaj, pa je naenkrat pocukal tovariša spredaj: »Ti, hitreje stopi!« — Oni spredaj: »Kaj, ali gre kak financar za nama?« — Oni zadaj: »Tisto sicer ne, ampak en divji bik leti za nama!«

Kdo si največ želi. Trije judje so ugibali, kdo si največ želi. Prvi je dejal: »Jaz si želim vse vreče, kar jih je na svetu in vse naj bi bile polne čistega zlata.« — Drugi je dejal: »Jaz pa si želim, da bi namesto vode bila v vseh morjih sama tinta in da bi s to tinto pisal in pisal, dokler se ne posuši, in toliko cekinov bi rad!« — Tretji je molčal. Ona dva sta že mislila, da sta ga posekala. Pa je naenkrat dejal: »Jaz pa želim, da bi se vajine želje izpolnile, da bi vaju pa takoj kaj zadelo in bi bil jaz edini vajin dedič!«

Kmet in modroslovec. Kmet je povprašal sina, ki je študiral modroslovje, kaj je to. Sin mu je povedal:

»SLOVENEK« POVSOD

V vse kraje v naši državi in širom sveta razpeljejo vsako jutro vlaki in avtomobili v dvajset tisoč izvodih naš dnevnik. Ali si tudi ti med tistimi, ki ga dobe? Če še nisi, sporoči nam takoj po dopisnici svoje ime in točen naslov.

»SLOVENEK« LJUBLJANA
JUGOSLOVANSKA TISKARNA

»Modroslovje je vednost, s katero se da vse dokazati.« — Kmet: »Dokaži mi nekaj!« — Sin: »Dobro. Dokažem Ti, da sploh nisi tu!« — Kmet: »To ne gre!« — Sin: »Gre! Glej, ali si sedaj v Budimpešti?« — Kmet: »Nisem!« — Sin: »Torej, če nisi tam, si kje drugje, ali ne?« — Kmet: »Da!« — Sin: »Če si pa kje drugje, potem sploh nisi tukaj! Ali ne?« — Kmet: »Sijajno! Daj, da ti stisnem roko!« Pri tem pa je dal sinu krepko klofuto, da je zajavkal. — »Kaj javkaš«, je dejal kmet, »jaz da sem te udaril? Jaz sploh nisem tukaj!«

Na ulici je bila gnječa. Pa je butnil gospod v kmeta ter se zadril nad njim: »Osel!« — Kmet: »O, me prav veseli, moje ime pa je Janez!«

Dobra kupčija. Živel je mož, ki je imel hudo ženo. Ni mu dala denarja za nič ne. Pa mačka je rada imela. Mož ji je hotel napraviti nevoljo, pa je skrtil mačko. Žena je bila vsa obupana. Dala je v časopise, da se ji je mačka izgubila in da naj tisti, ki jo je našel, prinese nazaj, dobi 100 Din nagrade. Mož se je tega zelo razveselil. Poklical je postrežčka in dejal: »Nesite to-le mačko v to-le hišo in boste dobili 100 Din. 50 je mojih, 50 pa vaših!« Zgodilo se je tako. Od tedaj dalje je imel mož vedno dovolj denarja.

Dobro je skrtil. Dva potnika sta stanovala v skupni sobi. Tudi večerjela sta skupaj pečeno raco. Eden je snedel vse, drugi pa si je prihranil lep kos za drugi dan. Ko sta ponoči bila v svoji sobi, je požeruh začel iskati, kje bi speči tovariš imel skriti kos race. Vse je preiskal, vse je premetal. Ali našel ni nič. Legel je k počitku. Ko se je drugi dan zbudil, je videl, kako se njegov tovariš masti z raco. Pa se ni mogel premagati in ga je vprašal: »Povej mi, kam si jo pa snoči skrtil?« — Tovariš se je naglas zasmejal: »O, prav dobro! V

Tvojo zimsko suknjo, ker sem pač vedel, da je tam ne boš iskal!«

Predrznost II. razreda. V kupeju II. razreda za nekadilce se vozita dva gospoda, eden jud in eden madžar. Jud si je prižgal pipo, kadil in pljuval. Madžar je zagrozil: »Voz je za nekadilce, nehajte!« — Jud je kadil dalje. Madžar pokliče sprevodnika. Ta reče judu: »Ako se gospod pritožuje, ne smete kaditi!« — Jud: »Gospod Madžar se nima nič pritoževati, on ima karto III. razreda in se vozi v II. razredu.« — Sprevednik pogleda karto. Res je bilo. Prav grobo nažene Madžara v III. razred. Ko sta se pripeljala v mesto, je stopil Madžar k judu in rekel: »Pa kako ste vi vedeli, da sem imel karto III. razreda?« — Jud: »Iz žepa vam je gledala in sem videl, da imate ravno tako karto, kakor jaz!«

Dober sluga. Poročnik je imel slugo, ki mu je vsako jutro polovico kave razlil, predno jo je v sobo prinesel. Ker ga je poročnik vsakokrat kregal in že tudi kaznoval, si je sluga znal pomagati. Nekoč je res imel poročnik polno skodelico kave in je bil zelo vesel. Ko jo je zavžil, je poklical slugo: »Tu imate 10 Din, ker ste mi vendar enkrat prinesli polno čašo kave. Sedaj mi pa le še povejte, kako se vam je to posrečilo?« — Sluga: »O, čisto lahko! V kavarni sem vzel kavo v usta, pred vrati pa sem jo zopet nazaj iz ust v skodelico spustil!«

Če je nasilje, ni greh! Vozila sta se v vlaku kristijan in musliman. Kristijan si je vzel iz kovčka lep kos svinjske pečenke in ponudil muslimanu. Ta pa je zavrnil: »Ne smem jesti, je greh!« Ali dišalo mu je, da je kar sline požiral. Kmalu nato je kristijan privlekel iz kovčka steklenico vina in ponudil. — Musliman: »Ne smem piti, je greh! Toda«, tako je nadaljeval, »če me prisilite, da

moram, potem ni greh!« — Kristijan je potegnil samokres in ga nastavil muslimanu na prsi: »Boš pil? Sicer streljam!« — Musliman je pil. Ko se je okrepcal, pa je prosil kristijana: »Prosim, sedaj pa še za svinjsko pečenko nastavite samokres!«

Obzirno povedano. Nenadoma je v gostilni nekega Jerneja zadela kap. Tovariši so se razgovarjali, kako bi to na najlepši način povedali ženi, da bi se ne preplašila. Pa je dejal Jurek: »Bom že jaz opravil!« In je šel. Potrkal je na vrata in klical: »Ali tu stanuje vdova Jernejeva?« — Žena je vstala in protestirala: »Jaz vendar nisem nobena vdova!« — Jurek: »Vi, kaj dajva staviti? 100 proti 1, da si vdova!«

Požeruh. V goste je prišel človek, ki je silno rad jedel in ni med jedjo nič govoril. Pa ga je vprašal gostitelj: »Kako pa kaj stariši?« — Gost: »Mrtvi!« — »In bratje?« — Gost: »Mrtvi!« — »In tvoja žena ter otroci?« — Gost: »Mrtvi!« — Gostitelj: »Kako je vendar to? Vsi so torej že mrtvi?« — Gost: »Zapomnite si, če sem kje v gostih in jem, tedaj je za mene vse drugo mrtvo!«

Dobro ga je zavrnil. Kmet je prišel v mesto. Na ulici mu je krošnjar ponujal, naj si kupi kovček: »Pa čemu mi bo kovček«, je ugovarjal kmet. — Krošnjar: »Da boste dali svojo obleko vanj!« — Kmet: »Tako! Potem pa naj brez obleke, pa s kovčkom v roki po mestu hodim!«

Poreden deček. Pri vratih velike mestne hiše je slonel deček in jokal. Mimo pride gospod in ga vpraša, zakaj da joče. Deček: »Rad bi pozvonil, pa ne dosežem!« — Gospod mu je rad ustregel in je močno pozvonil. Deček pa se je na široko nasmejal: »Zdaj pa beživa, zdaj pride vratar in je grozno hud, če mu kdo — nalašč zvonil!«

Srečno in veselo NOVO LETO

želi vsem svojim odjemalcem

MARKO ČUTIČ

kotlar

Maribor

Slovenska ulica 18.

IVAN SOJČ

kipar

Maribor

Razlagova ulica.

FRANC SENČAR

trgovina mešanega blaga, nakup jajc, surovega in kuhanega masla, suhih gob, svinjskih kož in vseh poljskih pridelkov

Mala Nedelja in Ljutomer.

TISKARNA TRGOVINI — KNJIGOVEZNICA SV. CIRILA

v Mariboru.

Poslušajte, kaj fantje govore! Naročite takoj:

170 narodnih pesmi »Prepevajte« za 10 Din, 190 drugih pesmi »Pojte« za 10 Din, krasno fantovsko knjigo broš. za 12 Din, vez. za 20 Din, prelepo slikovito pravljico »Boj in zmaga« za 5 Din, »Prijetljčki v ugankah« broš. za 6, vez. za 10 Din, ganljiv »Pozdrav iz domovine« za 4 Din, pravljico »Palček Potep« za 5 Din, priljubljeno »Novo vero« za 4 Din, »Sadjarčke« za 5 Din, »Brezalkoholne sadne pijače« broš. za 10, vez. za 15 Din, izredno zanimiv »Dinamit in antindinamit« broš. za 10, vez. za 15 Din, »Vodilo Marijinih družb« broš. 12, vez. 20 Din, molitvenik »Marija, Kraljica src« 6 Din, »Zgodovina protialkoholnega gibanja« broš. 44, vez. 53 Din, »Alkoholno vprašanje« broš. 28, vez. 35 Din. Če pošljete denar po položnici št. 13.846, ki jo dobite na vsaki pošti, ali v znamkah v pismu v naprej, dobite poštne prosto, sicer po povzetju.

»Sveta vojska«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/3 in v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naše knjige so poceni, naš dobiček prav majhen, zato ne moremo veliko žrtvovati za reklamo. To naznanilo knjig si morate na vsak način izrezati, da boste vedeli, kakšne knjige dobite pri nas!

Ženine in neveste!

Ceneje in boljše kot povsod kupite blago za poročne obleke pri tvrdki Franc Kolerič, Apače. 1553

200 Din stanejo pletene obleke iz fine volne v pletarni Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica št. 17. 1217

Iščem majerja, 3 do 4 delovne moči, mora imeti živež do nove žetve. Pod »Tako« na upravo lista. 1545

Sodarski vajenec se takoj sprejme, hrana, stanovanje prosto. Jože Zvonar, sodarstvo, Staritrq, Slovenjgradec. 1534

Učenee priden in pošten se sprejme v trgovino z mešanim blagom; prednost imajo tisti, ki so se že učili. Ponudbe poslati na naslov Jakob Tajnšek, trgovec, Novacerk, pošta Vojnik. 1526

Malo posestvo v Slovenskih goricah z vsemi kulturami dam v petletni najem, ev. tudi prodam. Naslov v upravi lista. 1557

Posestvo srednje velikosti se prodaja: Rošpah 20, Pesnica. 1537

POZOR!

Moške obleke že za	Din	320.-
Kratki površniki	Din	300.-
Dolgi površniki	Din	600.-
(zimski dubl)		
Usnjate suknje	Din	750.-
Kratki površniki s kožuhom	Din	700.-
Otroške lepe štofas. obleke	Din	135.-

kupite v manufakturni in konfekcijski trgovini

Ivan Mastnak
15 Celje 15
Kralja Petra cesta

Neprisljen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Neprisljen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Umetnost lepa postati in ostati

bo uspela vsakemu dekletu, ženi in moškemu, ako upotrebuje spodaj navedene preparate, kateri se proizvajajo po receptih, izkušenih skozi 32 let, ter so radi tega popolnoma neškodljivi:

Proti vsem kožnim napakam

Fellerjeva kavkaška »Elsa« pomada za obraz čuva tudi kožo, obnavlja ter pomlajuje hrapavo, razpokano in laknjivo čavo kožo obraza, vrata in rok. Odstranjuje sojedce, lišaje, njeno brzo delovanje proti polnčnim pegam naravnost iznenadi. Najbolje zaščit i od posledic vetra, vlage, praha in pare. En lonček 12 Din.

Mladiški svež in zdrav izgled

daje Fellerjevo »Elsa« lilijino mlieko.

Steklenica 13 Din 20.

Po pošti za poizkus 2 lončka ene ali po en lonček obeh Elsa-pomad z zavojnino in poštino 40 Din, šamo ako se denar pošlje vnaprej, ker po povzetju stane poština za 10 Din več.

Fellerjeva »Elsa« mila lepote in zdravja: Elsa-lilijino milo, rumenjakovo, glicerino, boraksovo, katranovo ter Elsa-milo za britje, za poizkus 5 komadov na izbiro 52 Din. Naročila točno na

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrq 341. Hrvatska.

Za nego las

za ojačanje in pospeševanje bujnega porasta las, za sprečevanje prhljaja, izpadanja las in prerane osivelosti se uporablja Fellerjeva jaka »Elsa« pomada za rast las (Tanohina pomada). Obdrži lase mehke in gibke. En lonček 12 Din. Nadalje »Elsa« žganje za lase, krepi, osvežuje ter prehranjuje lase, 27 Din 50.

Za pranje las in glave

poizkusite enkrat Fellerjev prijetno dišeči »Elsa« Sham-poon. Vi boste navdušeni. En zavojček 3 Din 30.

VOZNI RED

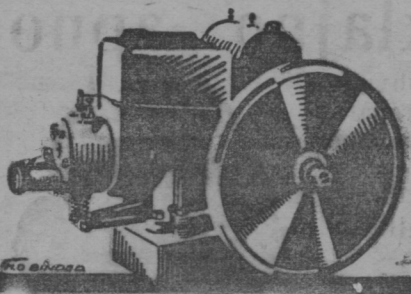
železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena Din 2.—.

Najboljše in najvarnejše naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

1872

Obrestna mera za navadne vloge 6%, za vezane po dogovoru. Nalagajte svoj odvišen denar pri domačem zavodu

Tovarniško
skladišče
poljedelskih strojev

Ivan Hajny v Mariboru
Aleksandrova c. 43 napr. gl. kol.

priporoča prvovrstne stroje in orodja, kakor motorje na bencin in petrolej, stalne in neprevozne, vitlje stoječe in ležeče, mlatilnice za ročni in pogon s silo, čistilne mlatilnice, najboljše žitne vejalnice, žitne odbiralnice, trijerje, slamoreznice za ročni in pogon s silo, reporeznice, sadne mline, drobilne mline, kompletne domače mline za žito, koruzne robkarje, bakrene brzoparilnice, travniške brane, pluge, okopalnice in osipalnice, pluge za hmelj in plantaže, štedilnice, krožne žage, benečanske žage z 1 ali 2 listoma, sesalke in vodne napeljave, cevi, kose za slamoreznice, mlečne posnemalnice, separatorje Kabolo in Alfa, najfinejše šivalne stroje Kayser, kolesa Brennabor, tudi na obročna plačila. Priporočam blago v nakup po najnižjih cenah ter jamčim za prvovrstno kvaliteto. Na vprašanja dajem točna pojasnila. 1544

Želim vsem svojim odjemalcem srečno
in veselo

Novo leto!

Veliki
ilustrovani **CENIK**
dobite zastonj! Zahtevajte ga od Skladišča
Meinel in Herold
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. LORGER Maribor št. 108
Violine od Din 95.-. Ročne harmonike od
Din 85.-. Tamburice od Din 98.-. Gramo-
foni od 345.- dalje. 1286

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru
Gospoška ulica **Ulica 10. oktobra**

Obrestuje hranilne vloge na trimesečne odpovedi po **7 1/2**
brez odpovedi po **6%**

CEPLJENE TRTE:
10.000 komadov na Rip, Portalis in Götthe 9, Poščip, Veliki Rizling in M. Silvaner se dobi pri Francu Seršen, trsnikar v Veržeju pri Ljutomeru. Cene po dogovoru. 1551

Sede vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana, Trnovo. — Pomočniki sprejme v stalno delo. 991

Na drobno! **Železnina** Na debelo!

Anton Brenčič

v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnice, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, plužno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spadajoče predmete. Zastopstvo Lutz-ovih peči za šole, urade, gostilne itd. 808

Postrežba točna **Znižane cene!**

Želim spremeniti službo organista, kjer bi tudi bila mežnarska služba in vsaj nekaj zbirce ter zraven primerno stanovanje; oženjen, nastop takoj. Naslov: A. Ribič, organist, Ojstrica, p. Dravograd. 1553

Zmožna kuharica starejša se sprejme k mali obitelji na deželi v lepem kraju. Opravljalna bi tudi vsa hišna dela. Prica dobra po dogovoru. Naslov v upravi lista pod »Zmožna kuharica«. 1529

Nova hiša z lepim vrtom in vasko nivo, primerna posebno za obrinika, rokodelca ali penzionista, stoječa ob cesti, v neposredni bližini farne cerkve v Rušah je za 48.000 Din na prodaj. Vpraša se pri Ant. Fiač, Sv. Lovrenc na Pohorju. 1552

Dr. O. I.:

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Župnika Miložiča so odvedli dne 9. aprila 1614 v zapor. Še le potem, ko je svečano obljubil, da hoče takoj, ko se vrne iz zapora, dati med tem časom zopet postavljeno kapelico, sežgati ter ne pripustiti, da se še kedaj pozida nova, dokler bo župnik v Šent Lenartu in kakšno uporno ravnanje takoj javiti, so ga izpustili iz ječe.

Župnik Miložič je tudi takoj izpolnil svojo obljubo. Dogovoril se je s trškim sodnikom Avguštinom Fleischhaker, ki je bil po nenadni smrti Ivana Voller izvoljen za to mesto, vse potrebno, da se kapelica podere.

Bilo je v tretjem tednu po Veliki noči l. 1614, ko je prispelo nekaj moških iz Šent Lenarta po noči v Radehovo, ki so v kratkem razdejali kapelico.

Veliko je bilo začudenje Radehovčanov drugo jutro, ko niso našli več kapelice, kajti celi stavbni les so odnesli šentlenarčani v trg.

Koloman Šef je bil ves iz sebe, a pomagati si

32

ni mogel, vedel je, da se tudi ne more več zanašati na župnika Miložiča, ki se mu je le na videz delal naklonjenega. Udati se je moral v svojo usodo ter čakati, da se ponudi ugodnejša prilika za postavitev kapelice.

A prebivalci vasi Radehova so bili preveč zavzeti za to, da se na mestu, kamor bi prenesli angelci božji grob, pozida nova cerkev. Rekli so, naj nam štokrat poderejo cerkev, zopet jo pozidamo. To je dalo Kolomanu Šef nov pogum. Zopet je pobiral okoli darove, in kmalu je stala nova kapelica.

In kakor nekdanj so se zbirali na vsako mlado soboto zvečer pristaši skakaške sekte, katerih je bilo vedno več.

Postajali so že zelo predrzni, uganjali so vedno bolj očitno svoje sp. karije.

Ker vsi opomini duhovnih oblasti niso nič dosegli, se je obrnil sekovski knezoškof Jakob Eberlein pl. Rottenbach na cesarja Ferdinanda II., ki je dal kapelico dne 4. januarja 1622 sežgati ter postaviti na tistem mestu vislice kot strašilo za vsakogar, ki bi se upal še dalje uganjati skakaške neumnosti.

Zo Kolomana Šef je bil to najhujši udarec. Spoznal je, da je bilo vse njegovo prizadevanje

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stene Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvovredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telčkov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosfornem zadržaju in se je izkazal že nekaj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na naravno namočeni krmil. Pozneje preko dneva navadno hrano.

Dobi se v zalogi moke **I. MESTNEGA MLINA V CELJU** z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki.
Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

Kože divjačine

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd.
kakor tudi vse vrste surovih kož kupujem po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica 40.

Brzjavaj: Tauria Zagreb. Telefon 38-89.

1487

Ovčje volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svineč, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljšo. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Plašč

227

z dobrega meltona v vseh barvah Din 268-
iz modernega meliranega sukna Din 320-
iz črnega velourja Din 780-
obleka iz modnega flanela Din 90-
iz moderne volnene tkanine Din 900-
dunajska konfekcija Din 550-
trpežno volneno krilo Din 48-
fino ševjo! krilo Din 72-
moderno volneno Din 90-
krasna flanel bluza Din 41-
velour Din 64-
dekliska parhent obleka Din 38-
dekliski uknjeni plašč Din 145-

vse v krasni izdelavi, solidno in dobro blago razprodaja veletrgovina

R. STERMECKI, CELJE, štev. 24 Slov.
Plašče takoj po veliki novi ilustrovani cenik z več 1000 slikami. Kar ne ugaša se zamenja, ali vrne denar. Naročila čez Din 500- poštnine prosto.

Volneno, belo in pisano platno, hlačevino, kambrike, delene, srjace, nogavice, kravate, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

Alojz Drogenik, Celje

samo Glavni trg št. 9 samo

Vsakovrstni ostanki za polovično ceno. 557

Ne zamudite prilike!

Ne zamudite prilike!

Radi velikega znižanja cen

pri zimskem blagu, kakor štof za moške in zimske obleke, dubl za moške zimske suknje ter štof za ženske plašče in vsakovrstnega barchenta in flanela, se Vam nudi ugodna prilika, da si nakupite dobro blago po skrajno nizkih cenah. Nudi se Vam tudi velika zaloga belega platna od 8 Din naprej, koce, odeje, štrikane jopce, nogavice ter vsakovrstno manufakturno blago v veliki izbiri pri 1479

Anton Macun, trg. z manufakturno, Maribor

Na drobno! Gosposka ul. 10

Na debelo!

Ne zamudite prilike!

Ne zamudite prilike!

zastoj. Javno si ni upal več pridobivati pristašev, kajti vislic se je le vsak bal.

Tako je hodil okoli, kajti premoženje, kolikor ga je imel, se je zapravilo, le iz usmiljenja mu je dal ta ali oni tihi pristaš skrivoma kak milodar. Vsled starosti in trpljenja v ječi skozi štiri leta, je začel tudi telesno hirati.

Videli so ga večkrat, ko je hodil okoli kraja, kjer je stala nekaj kapelica. Ljudje se dalje niso zmenili zanj, nekateri so celo trdili, da se mu je omračil um.

Bila je neka mrzla zimska noč. Od severa je pihal oster veter, začelo je snežiti, da je v kratkem pokrila bela plast zmrzlo zemljo. Ko so šli drugi dan, bilo je neko nedeljo po mladi soboti, ljudje v cerkev, so videli na mestu, kjer je stala kapelica, človeško truplo. Ko so stopili bližje, so spoznali Kolomana Šef.

Tako je končal vodja šentlenartskih skakačev na mestu, kjer je upal, da se postavi svetišče. Ker se ga je spoznalo za krivoverca, je bil tudi tam pokopan.

Tako je našel tam svoj lastni grob in tudi svoj mir.

O nadaljni usodi župnika Morenusa kronika ne poroča nič dalje.

Dognano je le to, da je bival še ob času v Šent Juriju, ko je prišel tja leta 1607 škof Martin Brenner pregledat cerkev in tamkajšnje razmere. Vsekako se ni pokoril škofovim odredbam in se mu tudi ni poklonil, ampak v neki hiši skrnil. Škof Martin Brenner piše o njem v vizitacijskem poročilu z dne 9. junija 1607, da je dajal župljanom trumoma odvezo, tako, da jih je odpravil po 900 v enem dnevu, vsled česar je škof naročil šentlenartskemu župniku, da odpravi Morenusa iz Št. Jurja.

A tudi Katarina Nürnberger se ni dolgo veselila odhoda župnika Morenusa. Smrt njene nečakinje ji je šla vendar k srcu, ker je bila prepričana, da je bila Agata nedolžna. Udala se je v teh mislih še bolj uživanju vinske kapljice.

Leta 1608 je bila izvanredno dobra trgatev. Vino je bilo tako sladko, da so se svetile kapljice na sodu, kamor so padle pri nalivanju, od sladkorja in roke stiskačev so bile mastne kakor od masla. Katarina Nürnberger se je podala nekega dne v vinograd v Zavrh, da pogleda, kako vino vre, mož Caharija je ni spremljal, ker je imel nujne opravke. Ker je izostala celi dan in je tudi še drugi dan ni bilo domu, so šli za njo. Našli so jo v kleti ležečo na tleh poleg največjega soda

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmetjarit in hmelj prodati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Slane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Denar naložite najboljšje in najsigurnejše pri
Južnoštajerski hranilnici v Celju

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte — pupilarno varni zavod. Ustanovljen leta 1889 od okrajev Gornjiograd, Sevnica, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj in Vrnsko, kateri jamčijo za polno varnost vlog. Znatni rezervni zaklad. Vsakovrstna posojila pod zelo ugodnimi pogoji.

Zakaj kupite v Celju manufakturno blago najceneje edino pri

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.

Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.

Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.

Ker ima lastno tovarno odev (koltrov).

Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.

Ker ima poštene mere, dobro blago in nizke cene.

Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«.

961

Vsakomur se izplača, da obišče pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

GOSI.

Prodajam osem debelih, velikih gosi domače reje po 100 Din komad: V. Čech, Frankolovo. 1554

— mrtvo. Zadušili so jo plini močno kipečega vina.

Caharija Nürnbergger je še doživel veselje, da je postal trški sodnik. Hud je bil sicer boj za to častno mesto, njegov nasprotnik je bil Valentin Juršič, ki je imel dosti pristašev, kajti bil je bogat tržan, zelo prijazen in zavzet tudi za izboljšanje in preureditev različnih stvari in sploh za napredek. Bil je tudi na glasu, da ni naklonjen novi veri. A protireformacija je zatrla vsako kal nove vere. Tako je bil na dan sv. Tomaža — kakor je bilo to od nekdanj običajno, izvoljen Caharija Nürnbergger z zahtevano dvetretjinsko večino za trškega sodnika. Svečano prisego je položil pred tedanjim grajskim oskrbnikom in sodnikom Jakobom Hefs iz Hrastovca.

Nato je bil sprejet kot tržan kovač Jakob Rogoz zaradi zasluga, da je nagnal krvnika Heller in njegova dva pomočnika, da ni prišlo do sežiganja Agate, nečakinje novoizvoljenega trškega sodnika, na grmadi.

Moral je storiti prisego kakor je bila tedaj navadna:

Jaz Jakob Rogoz persegнем Bogu samemo Mogotznemo eno pravitzno persego. Da jas na neschni den sa eniga terschkega Purgata gor

vset gratam. Da jas vse tisto, kaj je knuzi ino gor jemainjü tega gmein Terga Sv. Leonarda se dotizhe, no vse tisto svösto storiti zhem, kaj zälli gmein Purgerschofti knuzi bo. No te zhem tudi enemo takemo men-naprö postablenemo Richtarü nu enemo Zöllemo Rathü vseh postenim Reztch pokorni bitti, na tako Vischo kak se enemo postenemo ino svöstemo Purgarü Zhvi sdü. Tako gvischno kak meni Bog pomagai. —

Izvolitev so slavili vsi v gostilni poleg rotovža. Novoizvoljeni trški sodnik je dal napolniti veliki vrč iz kositra z najboljšim vinom, pridno je krožila posoda, da ga je moral napolniti gostilničar Jernej Zimer še večkrat. In prišli so tudi oni, ki so volili Juršiča ter so tudi pili iz tistega vrča. Nastalo je veselo razpoloženje, ugrabili so in se posvetovali, kako bi se dalo napraviti, da bi bilo za vse najboljše. Tisti večer je bilo v Šent Lenartu najboljšje sporazumljenje in nikdo ni imel sovraštva do sosed. Vse to je bilo mogoče, ker je vsak uvidel, da ima tudi sosed dobre in zdrave nazore in se le s skupnimi močmi da doseči uspeh. —

Minule so skoraj dve leti od tega, kar je končala tako žalostno Agata iz Štraleka. V gradu Hrastovec je bilo kakor mrtvo. Oskrbnik Mi-

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajevo knjigo: "Socijalno vprašanje" za Din 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Vsak rodbinski član naj bi bil od tega društva, potem ne bo več pomanjkanja, torej jako važno za vsakogar!
Število članov nad 10.000. V 1. letu obstoja izplačali D 250.000 na podporah.

„Ljudska samopomoč“

največje podporno društvo za slučaj smrti za Slovenijo s sedežem v Mariboru, Aleksandrova cesta 45 sprejme še vse zdrave osebe od 1. do 50. leta brez razlike stanu in spola. — V razširjeni oddelku A se sprejmejo do konca februarja 1929 še tudi vse zdrave osebe od 50. do 70. leta.

„LJUDSKA SAMOPOMOČ“ ima 4 oddelke, imenovane A, B, C, D.

V vsak oddelku se sprejme po 2000 članov. Kadar je oddelku poln, se ustanovijo novi oddelki, imenovani A/I, B/I, C/I, D/I, v katere lahko pristopijo tudi zdravi člani poprejšnjih oddelkov. Za oddelke D, oziroma D/I je zdravniško spričevalo pogojno.

„LJUDSKA SAMOPOMOČ“ izplača takoj po smrti člana zakonitim dedičem, oziroma drugim opravičencem tolikokrat po 50 para, oziroma 1, 2, 5 Din, kolikor ima dotični oddelku članov in sicer:

v oddelku A do največ . . . Din 1.000 podpore	v oddelku C do največ . . . Din 4.000 podpore
v oddelku B do največ . . . Din 2.000 podpore	v oddelku D do največ . . . Din 10.000 podpore
po članih vseh oddelkov, torej A, B, C, D Din 17.000 podpore	
po članih vseh oddelkov, torej A, B, C, D in A/I, B/I, C/I, D/I Din 34.000 podpore	

Za vse člane je uvedena dvoletna karenčna (čakalna) doba, to se pravi, da se izplača šele po najmanj šestmesečnem članstvu četrtinska, po enem letu polovična in po dveh letih cela pripadajoča podpora.

Za to podporo plačajo prizadeti člani:

oddelka A za vsak smrtni slučaj Din 0.50 posmrtnine oddelka C za vsak smrtni slučaj Din 2.— posmrtnine
oddelka B za vsak smrtni slučaj Din 1.— posmrtnine oddelka D za vsak smrtni slučaj Din 5.— posmrtnine

Razn navedene posmrtnine plača vsak priglašeneec pri vstopu enkratno vpisno pristojbino, ki se ravna po pristopni starosti člana in znaša najmanj Din 18.— do največ Din 86.— in se lahko po potrebi poravnava tudi na obroke.

Ako želite Vašim bližnjim za slučaj smrti hitro in znatno pomoč, ne odlagajte s pristopom v to dobrotvorno društvo ki se je ustanovilo po znani prislovcici: „Danes tebi, jutri meni“ v blagor vsega prebivalstva Slovenije.

Pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal!

Društveni fond je naložen pri sledečih mariborskih denarnih zavodih: Ljubljanska kreditna banka, Spodnještajerska ljudska posojilnica, Zadrúžna gospodarska banka, Posojilnica, Mestna hranilnica in poštna hranilnica v Ljubljani.

Stalni krajevni, pošteni in ugledni poverjeniki se sprejmejo za vsako občino, oziroma župnijo Slovenije.

Zahtevajte še danes pristopno izjavo zastoj iz društvene pisarne v Mariboru, Aleksandrova cesta 45.

»Eden za vse, vsi za enega!«

1518

»Eden za vse, vsi za enega!«

Mali oglasi

BUČNO OLJE

izmenja paromlin Fr. Ehrlich in sinovi,
Kaniža, Pesnica. 1499

OŽE DIVJAČINE

zimske (decembra do marca), veverice,
bele podlasice in druge kupuje po najviš-
jih cenah: J. Ratej, trgovec, Slovenska
Bistrica. 1542

HARMONIKA

na prodaj, trivrstna, dvakrat uglasena, s
jeklenimi glasovnicami in močnimi Heli-
konbasi na aluminijevih ploščah. Har-
monika je skoraj nova, malo rabljena in
zelo glasna, solidno izdelana v najlepši
izpeljavi, okinčana in čista pogreškov.
Vpraša se pri Fr. Škerlec, posestnik v Vi-
čancih št. 16, p. Velika Nedelja. 1548

Rum si sami naredite poceni, če kupite
»Rumov cvet« v drogeriji Wolfram, Ma-
ribor, Slovenska ulica. 1514

BUČNO OLJE,

svežo in prvovrstno, se zamenja in pro-
daja v tovarni bučnega olja J. Hochmül-
ler, Maribor, Pod mostom št. 7, Magda-
lenska stran. 1378

SVINJSKE KOŽE

in fižol vseh vrst kupuje vedno po naj-
višji dnevni ceni trgovina Franc Senčar,
Mala Nedelja in Ljutomer. 1547

Iščem prostor za oterja v bližini Maribora.
Naslov v upravi lista. 1546

hael Trenak je kmalu potem, ko je bila verska komisija, odšel v Negovo, kajti v Hrastovcu ni bilo zanj več obstanka, to tem manj, ker je graščakinja zvedela, da je bil med tistimi, ki so priporočali zidanje cerkve božjega groba v Radehovi, tudi Mihael Trenak.

V Negovi je bil kot oskrbnik in sodnik do leta 1618. Bil je vedno zamišljen, malo je govoril in le najpotrebnejše. Bil je najrajši sam. Kot sodnik je bil zelo natančen, a kmalu se je zvedelo, da preveva vse njegove sodbe neko posebno človekoljubje, ni se držal mrtvih določil postave, ampak jim je udahnul življenje ter prilagodil vsak slučaj, kakor je velela zdrava pamet. Iz obraza se mu je brala neka posebna resnost in je bilo spoznati, da duševno trpi, kajti v kratkem so se mu popolnoma pobelili lasje.

Tisti, ki je prišel k njemu ter omenil, da je ta ali ona oseba sumljiva čarodejstva, pri njem ni dobro naletel, gledal ga je nekaj časa srepo, ne da bi kaj rekel, nato pa se je tako zaničljivo nasmejal, da je prešlo vsakemu veselje, še dalje kaj povedati. Tako se je tudi zgodilo, da ves ta čas, kar je bil on tam sodnik, ni bila osbojena nobena oseba zaradi čarovništva.

Leta 1618 je razsajala po slovenskih goricah

huda kuga, posebno okoli Negove in po benediški župniji. Še dandanes se vidi v Drvanji kameniti križ z letnico 1618 in označbo treh imen, ki so vdolbena, in sicer Christof Troschnei, Peter Gollob in Nielas Sideritsch. Ti trije so podlegli kugi in bili tu pokopani.

Smrt vsled kuge je bila strašna. Navidezno popolnoma zdrav človek je postal nezavesten na tla, postal je ves črn in v kratkem je preminul.

Oskrbnik Trenak se je skrbno ogibal priti s ljudmi v dotiko, ki so bili v bližini okuženih; počivali so vsi posli pri sodniji, Trenak je bil najrajši v gozdu ali doma v svoji sobi.

A kljub vsej previdnosti ni ušel usodi. Zvečer se je podal še zdrav domu; ker ga drugi dan niso videli, so si mislili vsi, da je odšel v gozd kakor navadno. Ko ga pa tudi proti večeru ni bilo od nikoder, se je prebivalcem v gradu le zdelo sumljivo; šli so v njegovo stanovanje. Nudil se jim je grozen prizor: sredi sobe je ležal na tleh Trenak navznak ves črn v obrazu. Postal je žrtev črne kuge. —

Mladi graščak Herberstein je bil še vedno v trdnjavi Kaniža. Turki so oblegali od vseh strani mesto.

»Smeh in jok - naših otrok«

Berite knjižico „Iz otroških ust“ I. del Din 2.50, II. del Din 1.00. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

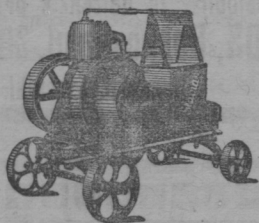
**Velika izbira
modnega žameta**

se dobi že od 22 Din
naprej samo pri
I. TRPINU
Maribor, Glavni trg 17

Pletene veste

Iz lepe in trpežne volne za
ženske 75 Din, za moške
95 Din, 85 cm dolge jopice
135 D, veste rožaste s svi-
lo 100 Din, bluže za zve-
zati 55 Din, debeli in topli
leibi 60 Din, kakor vse
druge pletenine kupite
najceneje v pletarni M.
Vezjak, Maribor, Vetrinjs-
ka ulica 17. 1025

**Motori orig.
„Slavia“**

stoječe konstrukcije.

Idealen in ceni pogon za
vsako delo. Stabilni, po-
kretni, agregati za razsvet-
ljavo in sesalke, ter motopile.

Proizvoditi.

Braća Pařík

Napajedla, C.S.R.

Generalno zastopstvo za
kraljevino SHS: 1478

Slaviamotor

Zagreb, Sajmište br. 2

Kako bom ozdravel in postal sposoben za delo!

Kako se iznebim nervoznosti?

To strašno vprašanje, ki zveni kakor obupen klic, prihaja iz ust tisoče in tisoče nesrečnih. Slabi živci so dandanes najbolj razširjena bolezen na kulturnem svetu, skoraj da bi jo lahko imenovali kulturno bolezen. Dražljiva slabost živčevja se pojavlja od dne do dne bolj, čim težji je boj za obstanek in postaja bivanje vedno težje in bojovitejše. Kako različni so pojavi omenjene bolezni! Običajni pritisk v glavi kakor splošni glavobol, zapušča-
nje spomina, oteženje mišljenja, razburjanje omahljivosti, nerazpoloženja, vsiljene misli, vrtoglavost, nerazpoloženje za duševno in telesno delo, brezspanje, odljudenost, strah pred vsem, celo pred lastno odločbo za najlažja opravila, nezmožnost za hojo, stanje itd., občutki strahu, postanejo lahko strašni.

**„Jaz ne morem dobiti
duševnega miru.“**

Misli mi rojijo po glavi. Tako tožijo mnogi. Razmišljanje, malomarnost v službi, nesigurnost v govoru, pomanjkljivost pri pisanju, tresenje udov, težkoče v črevesju, v želodcu in

pri prebavi, zaprtje, zbadanje, zastajanje krvi, valovanje krvi, kronično mrzle noge, srčni napadi, stiskanje srca, pomanjkanje sape, nervozna mrzlica, hitro zardečenje in pobleđenje itd. itd.

Ali si lahko odpomoremo?

Ako hočemo to preprečiti in pomagati proti tej bolezni, moramo najprej ojačiti svojo voljo, pomanjkanje energije in brez volje so glavni povzročitelji življenjske nesreče.

Odprimo oči.

Pred seboj vidimo nebroj uničenih eksistenc, ki so podlegle svoji brezvolji. Slabi, omahljivi značaji so podobni vetrnicam, ki jo obrne vsaka sapica. Nešteto zdravih se ponuja živčno bolnim in priznati je treba, da so med njimi mnoga, ki meje že na zlorabo in vendar je nešteto potov, ki vodijo k zdravju.

Ne bodite nevhaležni

naravi, ki nam s pomočjo znanosti in kemije ponuja sredstva, ki pomagajo in ki so zares nekaj vredna, ker nas krepe in zdravijo. Eden izmed teh darov milostne narode je

pristni Kola - Lecithin.

Ta poživilja, dviga veselje do dela in življenja in je najboljša hrana živcem in možganom, čisti kri, pomlajuje, poživilja veselje do življenja in čustvo, ter čustvo mladosti z njej lastnim zdravjem in energijo, ki garantirata uspeh in srečo. Kola Lecithin varuje živce pred razdraženjem in krepi človeka za napore. Kola Lecithin daje človeku v najčistejši obliki one snovi, iz katerih se sestavljajo in izmenjavajo telesne stanice in živčno tkaničenje.

Mnogi zdravniki,

med njimi tudi slavni raziskovalci in univerzitetni profesorji so priznali Kola-Lecithinu vse sposobnosti in ga toplo priporočali. Zahtevajte

1542

poskusno pošiljko

in nenavadno interesanten spis o živcih, kar vam pošljemo takoj franco brez carine in
brezplačno.

Prečitajte to navodilo in spoznali boste, da za vsako resno boleznijo tiči kot povzročitelj neko oslabiljenje telesne odpornosti. Kola-Lecithin poveča odpornost. Prepričali se boste, da se da življenje v resnici podaljšati, da je moči ogniti se boleznim, bolnike zdraviti, oslabele krepiti, obupance opogumiti ter nesrečnike zopet osrečiti.

Treba je samo trdne volje!

Začasno spoznanje nevarnosti človeka pomiri, kadar istočasno opazi pot, ki ga lahko zmagovalno popelje iz nevarnosti.

Ernst Pasternack, Berlin, S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt.: 324.

Obvestim kupce srečk drž. klasne loterije, da sem dobil srečke I. klase 17. kola v veliki izbiri. Cena srečk: cela Din 100.—, duplo cela Din 200.—, polovica Din 50.—, četrtina Din 25.—. — Kupujte srečke v najsrečnejši kolekturi! 1528

M. S. Serdarušić, Beograd

Telefon 49—68.

Srečke naročajte po dopisnici.

Knj. Ljubice 15/9.

Nova hiša

dvojnostanovanje, veranda, klet, vrt, se za 45.000 Di prodaja. Pobrežje, Gozdna ulica 30, pri Mariboru. 1556

Nalezljivi katar v nožnici

„Velika prednost „BISULIN-a“ je nediščnost... priprosta uporaba... nezdražljivost“ hiter in gotov uspeh. Tudi preventivno uporabljen se jako dobro obnese.

Tierarzt Dr. D. Deutschöstrerr. Tierärztl. Ws. 1926, Nr. 44.

„BISULIN“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H. TROMMSDORFF, CHEM. FABRIK, AACHEN

(Brošura) Knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ MR. K. VOUK, ZAGREB, JURJEVSKA UL. 8

463

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

2

Na drobno in na debelo.

Oglašujte !!!

Brezplačna darila

SAMO

49 Din 60 p

stane prava švicarska žepna ura št. 100 Anker Rem. Roskopf.

SAMO

69 Din 20 p

izyrsrna ura št. 111 z radijevimi številnikom ter radijevimi kazalci z triletnim jamstvo.

vsak čitatelj lahko dobi. Ta darila so točno opisana v velikem ilustriranem sijajnem ceniku tvrde Suttner.

Že preko 30 let

uživa svetovna tyrdka H. Suttner najboljši glas radi svojega solidnega poslovanja ter radi zanesljivo dobre kakovosti svojega blaga. Pri tvrdki Suttner se vse kupi takorekoč po

izvirnih tvorniških cenah

ter brez nevarnosti, ker kar ne odgovarja, se izmenja ali pa denar povrne. Pošljite takoj Vaš točni naslov na tt.

H. Suttner, Ljubljana, št. 992

in dostavljen Vam bo veliki ilustrirani sijajni cenik žepnih ur, ur z zapestnico, vseh zlatih in srebrnih predmetov, olepševalnih predmetov itd., popolnoma brezplačno. 1470

Suttnerjeva „IKO“ ura služi skozi celo življenje!

SAMO

64 Din 20 p

stane prava 16 cm visoka Anker budilka št. 105. Ogromna izbira moških in ženskih ur, zlatih in srebrnih predmetov, prstanov, ur z nihalom, ur s kukavico itd. v ceniku.

Jaz imam veliko izbiro.

Jaz prinašam od modnega blaga najnovjše in najlepše.

Jaz kupujem samo dobro blago na veliko, zato je poceni.

Jaz kupujem naravnost od tovarne.

Jaz imam stalne cene.

Jaz rabim denar.

Jaz prodajam pocenit!

Franc Kolerič, trgovina, Apače.

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina l. t. d., najboljša in najceneje pri

KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20

Brezplačni ceniki.

1410

Brezplačni ceniki.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 60.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj varno naložene.

Kmetijski posestniki — Ljudska posojilnica je Vaš zavod. Poslužujte se gal